

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ జూన్ నెల 8-వ తేది గురువారము
దుండుభినామ సంవత్సరము, శ్వేత మాస శుక్ల చతుర్థి ౧౪.

No. 58.

సంపుటము ౯

సంచిక ౫౮

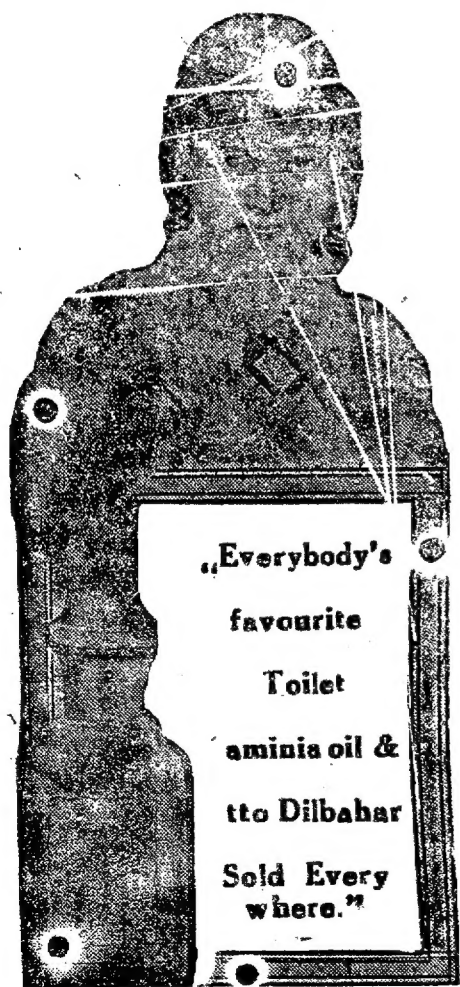
అమృతాంజనము

గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0. ప్రతియింటు నుండదగినది.
అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది.
అమృతాంజనము అన్ని సెప్పలకు సిద్ధామృతము.
అమృతాంజనము అమృతశబ్ద మాదిగల మాయమందు గాదు.
నకలు మందులవలన మోసము గలుగును.
పంచభాషచీటిని చూచిగొనిన మోసము గలుగదు.
అమృతాంజనము అంజనశబ్ద మంతమున గల నకలుమందు గాదు.
అమృతాంజనమునకు సాటియైనమందు అమృతాంజనమే.

అమృతాంజనం డిపో, { 6, 7 తంబు శెట్టిపేడి, జార్జి టౌన్ - మద్రాసు.
లేక 109 ఫ్రేరింగ్స్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

పెంట్లకలే అందము.

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!

పెంట్లకలు దుశ్వేనతో ఉడి రాకముననే త్వరపడుడు.
ఉడికన్నులు మొదలు పెట్టినయెడల పెంట్లకలు పొడెపోవును.
అంతవరకు రానీయవద్దు.
నేడే

కొమినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది రిజెక్టరు చేయబడినది.

పెంట్లకల కెట్టి రోగ మన్నను, కిరో మాంద్య మన్నను,
యిది దివ్యవృక్షము.

పెంట్లకలు చిట్లుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

మీ పెంట్లకలు మరల యెప్పుటి మెత్తదనమున గల్గి పట్టు
వలె నుండి మెరయుచుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

పెంట్లకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనికెట్టుడు.

కొమినీయా తలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టముగ జేయును.

నల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. వి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము
విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మంచి లక్ష్యాకా రందరివద్దనున్నా, నరకు లక్ష
కాకివద్దను నుడ దొరకును, లేకున్నా,
పోలు యేకెంటు:-

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు

కెమికలు కంపెనీ,

155 జమ్నామఠీదు, బొంబాయి

(126)

మీకు సువాసన ప్రకృతి, లేక అత్యంత కావలసినప్పుడు
“ఓటో దిల్ బహారు” కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజెక్టరుచేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

1 కొన్ను బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-0-0

1 డ్రామ ” ” 0-12-0

1 డ్రామ ” ” 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతి రమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి
మనోహరమైన వాసన చుట్టుప్రక్కలకు వ్యాపించును.

స్వచ్ఛమైన బంగారము

మేలైన
పువ్వురాగ
ములు,
చేర్చి కట్టబడిన కమ్మలు, చెంపటికాయి
ముక్కుపుడకలు చేసరులు, ఉంగరములు
మున్నగునవి తయారుచేసి అత్యుత్తమునకు
సిద్ధముగా నుంచబడి యున్నది. అద్దరు
చేసిన నిగ్గయ కాలములోఁబల యివ్వబడును.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,
గురుస్వామి శెట్టి
నగలవర్తకులు,
(1342)

చైవాబాదుగోడ్డు, మద్రాసు.

(5)

టెక్స్టు బుక్కు
సూల్ బుక్కు
నోట్ బుక్కు
హిస్టరీ, జాగ్రఫీ
సయింసు పుస్తకములు
మాక్సిలన్ లాంగ్ మెన్ను వగైరాల
ప్రచురములు
విక్టోరియా డిపో,
మైలాపూరు మద్రాసు
భారీ అర్డర్లకు మంచి డిస్కంటు

సమరంబంగారుకు మంచివెండికి గ్యారంటీ

మావద్ద సవరము బంగారుతో తయారుచేయబడిన
సకలవిధనగలు, వెండిసామానులు అత్యుత్తమునకు సిద్ధ
ముగా నున్నవి. అద్దరు యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము
వారు కోరుకాలమునకు తయారుచేసి యియ్యబడును.
నగలు శృంగారముగా లేనిపో వాపను తీసికొని వైకి
మియ్యబడును. (6)

మర్కషాపు 198 } మరాఠు శ్రీనివాసులు
టంక కాలపీఠి మద్రాసు, } నాయుడు, మునిరత్నం
టెలిఫోను నెం. 880 } నాయుడు అందుసన్ను
నగలవర్తకులు 87 చైవాబాదు మద్రాసు.

“వేశ్యాప్రబోధము”

13

నవలా నాటకముగాదు. వేశ్యాసంస్కార విషయమై
మంచి లోకముపైస భరతజ్ఞానిచే వ్రాయబడినది. ప్రతివారిచేతను
ఉండలేనిది. వివరములకు చోటుచాలదు. కార్డు వ్రాయండి.
ఇక ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

నిత్య విషయమును గూర్చి యోచించుటకు నాకా
2) నేమిని సభ్యుడుగను ఈ సభకు సి. ఎ. జ్యూస్, కర్తక
సభ్యుడు (అధ్యక్షులు) పాఠాగ్రామిక కార్యకర్త ఎ. జి. చాటర్లీ,
ఎ. సి. చాటర్లీ చాదరీ (ఎ. ఎ. ల్) కర్తకుని డై, ఎ. జి. ఎం.
బోషీ, విండ్రీ, సర్ జలజ్ఞాంధుడు చుర్ర. కే. సి. నియోగి,
ఎ. జి. కర్తకులూ నే. పీ. ఎ. జి. కర్తకులుగ సభ్యులుగ
నియమించబడిరి. ఏ. జి. స్టాగార్డు సంఘమునకు కార్యదర్శి.

ఆభినవపాతివ్రత్యము.

పాతివ్రత్యము-భర్తయెడల త్రికరణకుద్ధిగ భక్తిప్రేమల కలిగియుండుట-ను మించిన గుణము శ్రీల కింకరటిలేని లంకవసుచున్నది. అశాదికధనగు నీగుణమునందలి స్వభావ మాధునికకాలము ననుచు ను క ను గ ను చున్నాము. కను భర్తలు వ్రతమాలు రాజకీయాభిప్రాయముల కలిగియుండి కారాగారముల కేగినపుడు శ్రీమతి క ను గ ను గాంధీ, మున్నగు నితర వారి ములు లు, వారి కార్యములను శ్రద్ధతో భక్తితో నిర్వహించుచున్నారు. ప్రజాసాహిత్యములందు శ్రీ ప్రాముఖ్యస్థానమునుటకుకర యుద్ధవము మార్గము చూపుచున్నదని గాంధీమహాత్ము డివ్యావకర్తతో కొలదికాలము క్రిందుట నెబలికియుండెను. భాగ్యము తల్లి ను నుండుశ్రీ ప్రజోపయోగకార్యము లు కే ట్లు పట్టుదలతోను, విశ్వాసముతోను నిర్వహింపవలసినదియు, గాంధీసతి తార్కాణముగ విలసిల్లుచున్నది. సంపాదనవిధానధర్మములనుగూర్చి ప్రాతయభిప్రాయములు గలిగియుండెడి భారతదేశమున నిట్టి తార్కాణముల కెంతయేని విలకయుండును. ఆనందున సమాజేమైన గుజరాతు రాష్ట్రమునమాజేమున కభ్యుత్తర జహించి గాంధీ సతిగానొ స గిన యు ప శ్యా స ము చి న్ని ది గ ను గుల భ గ్రాహ్యము గ ను, ప్రేమ పూరితము గ ను నుండెను. స్వరాజ్యావర్తన గుజరాతు స్వదేశీ ఆహింస, అస్పృశ్యతానివారణమునందు కృషిలంపవలయునని గాంధీ మహాత్ముడు నిర్ణయించియుండెనని ఆయన చెప్పెను. ఈమూడింటియందు నికన ఎంతో పని చేయవలసియుండెను. తేకాభి కృద్ధిని గ మనించి ఆ పని సంతయు నిర్వహింపవలెనని అమె సభ్యుల సుద్బుధించెను. అస్పృశ్య బాతులపక్షమున నామె కావించిన యాద్యోధ్యము ఏకవినూద యయైనను కలిగిపగడదు. అమె యేమిపలికెనోచూడుడు. అస్పృశ్యులు మన కనదినము ఎంతయెక్కువగా పాయము పడుచున్నారో గమనింపుడు. అయినను భనము వారిపిల్లలను భుజపాత కాలలోనికి రానీ యుము. కా కి ని మ న ము తు ల తా నుండి నీళ్లు తీసికొని నీ యుము. ఎవరో ఒకరు దయదలచి ఒక చెంబెడు నీళ్లు ధ్యముగ పోయవరకు, గంటలకొలది వారు మన బావులవద్ద కాచుకొని యుండు కలసి వచ్చును. రైలు బండ్లలో నెక్కువకు లేడు. ఎక్కువకు ఎవరైనను సాహసించినను వారిని చీవాట్లు పెట్టుదురు. వారంటిన మైల సోకును కనుక మారమునుండియే వారైచెప్పలను ని సగుదుము. గుజరాతులో నిదియెంతయోయనున్నది మనదేశీయులనే యిట్లుభయపెట్టి యవమానము చేయుచుండ స్వరాజ్యము నెట్లు సంపాదించు క ణిషింతుమో యలొచింపును. ఇండియన్ సోషల్ రిఫార్మరు.

మాలనా హజ్రతుమోహని

జెయిలులో కాలముగడపు విధము

మా. హజ్రతు మోహనిగారు జెయిలులో శ్రీల వార్డులో ఒక పెద్ద గదియందు గుళుముగ కాలము గడపుచున్నాడని అన్యులెరములోని వకీలు దైవికప్రతిక్రాయమున్నది. పడుక్కొనుట కొక మంచిము నిచ్చి వారు. రాత్రిలందు మా కరింపెం డెం టు ఆ గ డి లీ గ ము చేయును. మాలనాకు ఇతరలను చదువకతెనని యభిలాష విశేషము కనుక ప్రతికల రానిపురు. గదిలో నొకచిత్తరన కొరానును, పద్యకావ్య మొకటియు కొన్నిపాత్రలను నుండును. నేనై హితులను, ఇతరులను గండర్పించుటకు మధ్యాహ్నము 2 మొదలు క వరకు వీలుండును. కాని యీయభ్య జెయిలుల ఒకగంటయవక వరకునని తలచి అర్ధగంటకు నిర్ణయించెను. మాలనాకు తుచ్చ భాషలున్న చాట్లపీటి. ఎవరైనను మాడ చెల్లిపప్పుకు వారికి ల పుచ్చికాడు ముక్కలను సంబిపెట్టును. ఆ డిప్పుడు ఉర్దూ గ్రంథముల నా గ్లమున కనుదించుటయందు కాము గడపుచున్నాడు. ఇతివరకకమాను జెయిలులందుండ గా యీవనినిము గింపవలెనని కలచెనటగాని వీలుగాకుండెను. ఇప్పుడు మరలఅపనిని మాయచున్నాడు.

కొలంబో జాక ర్:—1915 సంవత్సరపు ఆల్లరుల సమయమున సైనిక కానగును ప్రకటించబడినది. ఆజిమహము తెలియజేయుటకు వాల్మీకి వికసముగ 'ఎంప లంకలీగు' వారు గలజాక గుభు స్మరణముగ జరిపిరి.

గుజరాతు సమావేశము.

అస్పృశ్యత.

(జి. బి. త్రివేది, ఎం. ఎల్. సి.)

ఆనందులో గతమాసము 25, 26 తేదీలలో జరిగిన బాతాతు కాష్ట్రము సమావేశమునకు రావలెనని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు నాకొక ఆహ్వానపత్రము బంపించినను, ప్రేక్షకుడుగ అనభుక్త పెదల కిక్కియుండుకొంటిని. గుజరాతురాష్ట్ర నూతన సంవత్సరమును జామటకును సామిప్యమున నుండి నిరాకరణోద్యమమును కాగుగ కనుగొనుటకును ఉద్దేశించి ఆ భుక్త పెదలికినది.

1901 వ సంవత్సరమునుండినే జడక కాంగ్రెసులకును కాన్వెన్షన్లకు కలిగిని. అందువలన ప్రాతసభలకును క్రాత్ర సభలకును గలతారతమ్యమును కనుగొన గలను. ముఖపు ఏర్పాటులన్నియు జాకాష్ట్రధర్మముల ననుసరించియుండెను. మోటారుకారులు, బస్సులు, విద్యుద్విద్యుగ నుండుబసులు మ దక్షిణునందు కుప్పీలు, ఫలాహరపుడులు, బాతాతు ఉడుపులు ముఖ్యముగ నిర్వహించెడివి. ఇప్పుడంతయు శుభ్రత, నిరాదంబరత్వము. నేడు యుక్త పిగుడుచున్న ఎండ అధికముగ కాయుచున్నను, ప్రజలు నడచి వెళ్లి చుండవలెనందు పలుపబడియుండెడి తివాసీల వైచి కూర్చుండురు. భాగ్యశంకులు, బీదవాడు, దోతులు పెద్దలు, టోపీలు, ధరించి యుండురు. అన్నియు కద్దరతో చేయబడినవే. బట్టబాధు, విశ్వాభ్యులు, ఉపాధ్యాయులు, డాక్టరులు, లాయరులు, వర్తకులు జమీందారులు, అందరు తమకు స్వామమునకు కావలసిన నీటిని బట్టుచుకుటకు కావలసిన నీటిని తామే మారులలో నుండి చేరుకొందురు. ఆనందుసభకు వచ్చినవారు అందరూ ఒకవిధముగ నుండిరి. కడుపు, ప్రతిష్ఠ, సుఖ భవనము, భోగము, లేకుండెను. అంతయు పవిత్రతలనని యుత్సాహముతో నుండిరి. నడిరేయివరకు చుండవలెనని గాని లేక విడుదలగ్గ భనమాజేములందు వినుగు విరాచము లేక కూర్చునియుండిరి.

ఆనందు ఒకతొలూకా పట్టణము. అయినను చుట్టుప్రక్కలనుండి ప్రజలు వందలకొలది, సమావేశ ప్రాముఖ్యము వెలిగివారై, ఆరాజకీయత్రేయము కరువెందిరి. పసివారు, పెద్ద వారు, కట్టణములవారు, పల్లెలవారు, అందరూ స్వరాజ్యము క్రమనే స్వపించుచుండిరి. నిరాకరణోద్యమ సిద్ధాంతములు జేక ముఖాని మూల మూలలకును పల్లెలకును వ్యాపించెనని మిక్త వారులసభలో రైలు ఆనందులో కాష్ట్రముగా చిప్పించుకొను జా ప్రకటించుని ఆనందునందు నేను స్వయముగ కనుగొనకలికి

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు ప్రేక్షకుల కానందమును ఆకర్షియును గొల్పువాడుగ నుండెను. శాస్త్రత్యాగమున కతడు ప్రసిద్ధి చెందియుండిను. ఆనను కధిశువాడనా నొక తొలూకాదారుడు. తననిరాకరణోద్ధానిములను వదలకొనవలెననియు లేకున్న చాలకష్టముల పాలుగాక తప్పదనియు ఈవిధ్య మనప్రభుత్వమువారలనిని బెడలించిరి. ఏకాత్రమును జంక సమావేశము జయ్యవలెముగ జమీనుకు కర డుత్సాహముతోను ధైర్యముతోను పనిచేసెను. అధ్యక్షురాలు గాంధీ సతీతిలకము ఆమె నుభమున నిరాదంబరత్వము తాండవమాచుచుండెను. ఆమె తనను ప్రదర్శనాధుని కద్దరు, మద్యపాన నిషేధము, అస్పృశ్యత, వికమర్శిణులు మున్నగువానితో నూడిన నిరాకరణోద్యమమునుగూర్చి యుపన్యసించెను.

ఆనందు సమావేశమునకు గావించబడిన తీర్మానములను బట్టిచూచిన గుజరాతు బర్నిలి-షిల్లికార్యక్రమమునే యంగీకరించెనని తెలియుచున్నది. కానిసభ్యస్వభావమును గుర్తించినవారికి, రాజకీయస్వభావములలో గుజరాతు కనకద్విత సాధువుగ నున్నట్లు కనిపింపకమానదు. జామటల కర్తయమును ప్రజలు కరసావహించిరి. మహారాష్ట్రపు తిరుగుబాటు వర్తకరయగు గుజరాతునకు తెలియదు. గుజరాతు మాటలాడెను. వాదించెను. కెన్నుడిగ పవిత్రయను, రాముత్రిప్పను. బట్టలను చేయును. కంభములు, జాతికయోత్తులు గుజరాతెయంగును. కద్దరును ఇమి ను విశేషము అపేక్షించుటలేనిని యంగీకరించి కిధివవాడు నందలి కార్యాలయమును మూసివేయుచున్నది. అస్పృశ్యులింకను పాతకాలలోనికి, జాతి పాతకాలలలోనికి సయిము రానియ బడుటలేదని యంగీకరించు చున్నది. దేవాలయముల పల్లిక మారులు జామటయోగింపకాలకున్నార. లోపములిట్లు ఒప్పుకొనబడియుండుటచే, స్థితియుల్లుండెనో, నిగముతెలియుచున్నది. కర్తయు మనోభావముల బాధారముజేసికొని చాలకాలము కష్టములను భరింప చాలరు. ఆనందు పకు మోచర్చిగొనగినది. కాగ్యక్రమమునందు మార్పుగావించుట యవస

బర్తా సంస్కరణములు

హిందూపత్రికా వాఖ్యానము

మే 31వ తేదీక హిందూపత్రిక బర్తా సంస్కరణములను గురించి విమర్శించుచు బర్మీలు సంస్కరణములను ఖండించుచు వ్నారని ప్రకటించెను. దీనిని ఖండించుచు బర్తాపమరణ సమాధికారి, యాగ్రింది రితివార్తను చెన్నపురి ప్రయరణ సమాధికారికి పంపుచున్నాడు.

"బర్తా" ప్రముఖులింకనకు సంస్కరణములపై ఎట్టి అభిప్రాయము ప్రకటించలేదు. మోయాలు కాజిలయనని కొందరుమాత్రము ద్యద్విత్యధర్మ విధానమును ఆమోదించుట లేదు. అయినను బర్మీల అభిప్రాయము సంస్కరణములకు సంపూర్ణముగ వ్యతిరేకముగ నున్నదను వార్త యంకెట్టి నికములేదు. ఈ విధానమును ఉత్సాహముతో అంగీకరించవలయునని 'రంగూ' డెయిలీయును, పత్రిక వ్రాయుచున్నది. బర్తాపెంటులపార్టీ సంబంధించిన పత్రిక యగు 'బర్తాఅబ్సర్వర్' విధానమును ఆమోది. చుట యుక్తమనియు, ప్రభుత్వపునిపార్థకు గమనింతుట అవసరమని అభిప్రాయమును ప్రకటించినది. (ప్రచురణసంఘము).

సాహసపుబందిపోటు

కలకత్తా, జాకర్:—మైమెక సింగు జిల్లాలో బలగిరి గ్రామముకు ఆ స్థిమతమగు పేక్షామాల్లి అనువారని ఇంట్లో దుష్టులగు దొంగలు ఆయుధములై బందిపోటు గావించిరి. దొంగలతో జూమాగల్లిగారు ఎదుర్కొని పోరిరి. కాని దొంగలు ఆయనను నిర్మాక్షిణ్యముగ చాకగొట్టిరి. మైమెక సింగు ఆస్పత్రికి గొనిపోబడి ఆచటనే దెబ్బలచేమృతివొందిరి. వగలుదస్తావేజులు గాక దొక్కం 9000 రూప్యములను దొరుకొని పోయిరి. అనుమానుమీద పోలీసువారు ముగ్గురిని బట్టుకొనిరి. ఆగ్రామమునకు మూడుమైళ్లదూరములో 278.0 రూప్యముల విలవగల దస్తావేజులు జొరకెనది.

రమైనది. అభిలభారి కాంగ్రెసు సంఘజనరల్ కాగ్యదర్శి విషయ నిర్ణయసభలో నిష్క్రమకుముగ మాటలాడెను. "మనకు కాన జొల్లండుమోతే కానకసభలో, ఏదో ఒకటి నుండవలెన రెంటిని బహిష్కరించుటకు కాదు" అని ఆయనచెప్పెను. హిందూ స్థానపత్రికయందు ప్రకటింప బడినసంభావనలో ఆరని యభిప్రాయము లింకను వివరముగనున్నది. తీర్మానముల చూచి ఎవగును మోసపోకమాడెను. నిశ్చయముగను లోతుగను నుండినవిశయములకు కనుగొనినవారికి, గుజరాతు ఈభారమును చాలకాలము నిర్వహించవలసినది విదితమై యుండి యుండును.

నిర్మాణకార్యక్రమమునందు కద్దన తరువాత యేమన్నది కద్యపాన నిషేధము అస్పృశ్యులిందు గుజరాతుమియు చేయెను. త్రాగుబోతుల యిద్దరు కల్లి యుపదేశించుటలేదు. త్రాగుబోతులిది వరకు వలెనే యుట్టిని త్రాగుచున్నారవారితో వచ్చిజేగవారులేరు. అస్పృశ్యులపైను లాగానే నున్నది. వారిని గమనించువాడుకేను. వారిని బానియపాతకాల లలోనికికూడ చేర్చుకొనుటలేదు. అస్పృశ్యులకు ప్రత్యేకముగ మారులను, పాతకాలలను కేవలయముల వైన కట్టించుకొనుటకు సామ్యునిచ్చును కాని వారిని తమతో కలియనియదు. అస్పృశ్యులు తేల్కొనినారు. గాంధీయహాత్ముక్కు బాగావము జేసిన సమానస్వత్వములను వారపేక్షించుచున్నార. ఆనందులో గాజెన్నును, ఇరిగ్రడేశ్ కలందు రాజకీయసమావేశము లందు వైకుంఠ తిమ్మదగ్గరిను రాసీయని కొందరు వాతో చెప్పకొనిరి. గుజరాతు రాజకీయ జామటలకును అస్పృశ్యజాయకులకును జరిగిన యుత్తప్రత్యర్థములను నేను మోలెని. ప్రభుత్వ నిరంధకర్యమును ఆక్షేపించువారు నింకొక్కయునందు తామే ప్రభుత్వమువారి కన్నతీసిపోవువాడు కానని చెప్పకలసి వచ్చి నంటుటకు చింతిలుచున్నాను. తరుకు కష్టముగనుండు ప్రశ్నలు జేసినపుడు వారు ఆ గ్రహము తెలిసి యు భుమ తప్పించివేయదురు. అస్పృశ్యులకేయున వా కింతి క్రద్ధాందస్యాయి మహాపకారము గావించెను. జేహార్కుని రంగమునుండి తప్పించినదాని అస్పృశ్యులను గూర్చి రిలెట్టు వారలేరు. ఈ జేహానలోను గుభుసంస్కరణ ప్రయత్న లధిక సంఖ్యాకులు కాంగ్రెసునందుకలి మహాత్ముని సాంఘికపనిని సాగింతుటగాక. ఆపనిముందు నిరాకరణావలంబును మహాత్ముని కృత్తియెటుటకు క్రేద్యమృత్యునెట్లు నడిపిచిరేగాని వారు వాస్తవముగ నెప్పడును ఉత్సాహము గలిగియుండలేదు. ఆనందు ఈ విషయమును బాగుగ విశేషము గాకంచెను. అంర్విజ కభం దీక్షివ.యము పల్లెగాగు మోసాటమి వదలి యంగీకరించిరి. మనము మారకుగనుండి యామూముగ చూడకుండుముగాక. సమాకాగవారు లైజు, నిరాకరణావలంబు లైజు, మనము భగవంతుని యాశీర్వాద గమనించి భ్యమును నిర్వర్తించవలయును- ఇండియన్ సోషల్ రిఫార్మరు.

మలబారు పరిస్థితులు

మలబారు, జూన్ 15:—మొత్తం టిడికాపాడు ఉదయము 10 X 80 నిలలు చెండు సహాయం ఘటులు కల్గిపోయినది బయలుదేరి వెళ్లెను. జి. కె. దేవధారు, మార్కెటరాజు రావు, వారిసతీశంకరు, వారువనాయక్ (దక్కను మోదరా బాదు బాగ్దారు) మోకోర్దాకీలు రావయ్యగారులు చేరి కుండోతీయారు (మండేకీ వెల్లిరి. కుండోతీకీ కెల్లమ్మగారును వచ్చనివైరిలను జూచి, ప్రజలు హాయిగనున్నారని వాటాగించి. కొంతమారులు వెళ్లిపిట్టల పట్టికలు ముసానానుకొన్ని గ్రామములలో పోలములనున్నట్లుపరిచా. క్రొవోకీరైఃప్ల కళితములింక ఆ తరించ కడు వీరుకడేరిగా మూడుంటలసేపు అగ్ని, చిట్టపట్ల గ్రామముల కష్టస్థులములగురించి విచారించిరి అచ్చట ఒక కాట, మునందు 500 మంది మామిలాశ్రీలు, 300 మంది హిందూశ్రీలు ధాన్యపురాణములను కైకోనుటను పురుగాంచిరి. విప్లవములో తమభర్తలను, మగబంధువుల పోగొట్టిన హిందూశ్రీలనేకమంది అచ్చటసమావేశమైయుండిరి. టిట్లకొక సంభవించిన మామిలాశ్రీలు కొలదిమంది మాత్రమే అచ్చట సమావేశమై యుండిరి వీరభాగ పురుషులను దీసి కొనిపిట్టలు, అ.దల అరియగోడుకు వెళ్లిగాత్రి అచ్చటనే మకాంచేసిరి కేంద్రసహాయసంఘము వారిచే ధర్మాగ్రముగ టిట్లించి ఇయ్యబడిన గృహములను జూచినప్పుడు కేవలధారు గారు మరుసటి ఉదయము బయలుదేరిరి. అట్టి గృహములు మొత్తముమీద 50 ఉండెను. అరియగోడులో విప్లవకారుల నేక మంది హిందువులను మలవంతములో రమ మరములో కేర్చుకొని, ఇట్లు తమ మరమును స్వీకరించుటకు నిరాకరించిన హిందువులను కంకరించి వారి అస్త్రులను తోమకొనిరి. అయ్యగోడులో గుమారు 1000 మంది హిందువులుండిరి. 867 మంది బలవంతముతో మహమ్మదీయ మరములో కేర్చుకొనండిరి. ఇచ్చటికి కాలుగుమైక్లదూరములో కొన్నాకరంజి, అబుల్ గూరు ముసలియారు ఇరువురి నాయకత్వముక్రింద ఇంక 200 లేక 300 మంది విప్లవకారులు స్వేచ్ఛగ సంవారము చేయుచున్నారు ఇచ్చటి ప్రజలకింక మామిలా భితి తగలేదు. కూలి పని చేసే పిల్లలను చుట్ట వములో బాల్గానని మామిలాలలో 100 కి 50 మందికి చేతింక పనిలేకదను వారికిని హిందువులలో 100 కి 75 మందికిని ప్రభుత్వముచారు సహాయము చేయవలసియుండునని దేవధారుగారు తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వమువారిచ్చట ప్రజలకు కష్టమొత్తము లను బుణముగ నిచ్చుచున్నారు. కేంద్ర సహాయసంఘమువారు య్యమును నయముగ నమ్ముచున్నారు. నిరాధారాలైన ఒక కొంతము ఉదయముగ నియ్యబడును.

ఇచ్చట పశ్చిమము సలుపు వారి విప్లవకారుల హస్తాగ్రహణ మగు సేరములు దుప్పగియ్యబడినట్టిని గురించి ప్రజలు విరగములను వెలుపుచుండురు. పశువులనుచుబడిండును, పాలములను కున్నట్లు దుర్లభమైపోయినది. తియ్యపు అంగడి ఎదుట 600 మందికి వైగా హిందూ మామిలాశ్రీలు రావయ్యలను కైకోనుటకు చేదియిండుటకు దేవధారుగారు గాంచిరి. కొంతమంది మామిలాశ్రీల భర్తలను విప్లవకారులు సంహరించి వ్యా అస్త్రీని తోమకొనిరి. కొందరు విప్లవములో మడిసిరి. కొందరు చెరసాలలకు పంపబడిరి. కుండలను చేయు శ్రీల పరికిరములన్ని విప్లవకారులచే నాశనముచేయ బొందెను, వారు తమ వృత్తి సమలను చేయబలక బాధపడు చుండిరి. ద్రవ్యమునిప్పించిన, కుండలను చేసెదమని వారుదేవధారుగారికి వార్తత్వముచేసిరి. వాదరనాయకు శిక్షణమేరు1000ల నట్టికి నిచ్చిచేయగా, దేవధారుగారుందులో రు 100 లను ఈ శ్రీలకు పంచివెట్టు కొకనిచేతికిచ్చెను. తల్లికొండలను బోట్టున్నట్టిలనేకమంది కలసిని దేవధారుగారికి కేలివెను. వీరిని పాతకాలకు పంపి, వారికి కావలసిన సహాయ మొనంగుట కేవలధారుగారు కొందరు ప్రచారము ను నియమించిరి.

పార్లమెంటు ఎడవన్నాకు మోటారులో వెళ్లెను. అచ్చట ఒక ధాన్యపురాణమును కెల్లాలికిందరి హిందూ ప్రార్థించిరి. నీల బూసులో తియ్య కష్టపాదకాలిలు, తియ్యపు వార్తా, కెల్లీలు, విప్లవకారులను నాయకులను దుప్పితినిచ్చింది ఇప్పుడు వారు కొకవోల సమావేశమై యుండిరి. వ్యవసాయము చేయటకు పట్టెనయ్య, పశువులు, నాశనముచేసి కొందరు మోకెల్లెగొనిరి నిరాధారాలైన హిందూ శ్రీలనేకమంది యుండిరి. తమ మగవారి కంకరిని విప్లవమునకు

16 వ నియోగి మహాజననభ

బ్రహ్మశ్రీ ఆచంట వేంకట సాంఖ్యాయన శర్మగారి యాధిపత్యమున

ఈ జూన్ నెల ౧౦, ౧౧ తేదీలుందు (శని, ఆదివారములు)

కృష్ణా జిల్లా నిడదవోలులో జరుగును

నియోగి మహాజననందలు సభకు విచ్చేసి జయప్రదముగ

సభను జరిపించ ప్రార్థితులు

చుట్టించిన శ్రీలు ౧౦౨రు, డిరి ఇచ్చట సామాన్యముగ ప్రతి సంస్కరము 6౦౦ మంది అణ్యములలో జూలివాడేసికొని కేవల మించి యి విప్లవకారులనుగ వీరిని అడవికాపువారు పనిలేనిందున కేవలసేరి. పనిచేయుటకు నార్థముగలవారికి పనులు దొరకుట అతి దుర్లభముగనుండెను.

మరుసటి రెండునానములలో ఇచ్చటి ప్రజల దుస్థితి వివరుడక ఉండుండును. ఇచ్చటిపశ్చతములలో సహజముగ పెరుగుచుండెను పనపట్ల మామిడి తండ్రు ప్రజలకు అవారముగ నాధారపడుచుండెను. ఇచ్చట రోగములభిన్నధియందున్నవి. విపరకారులు తమదువ్వకృత్యము నిచ్చట విశేషముగ గనబడిరి. తమ దౌర్భాగ్యమును గురించి సుమారు 12 మంది శ్రీలు దేవధారుగారికి అర్పించిచ్చుకొనిరి. రు100ల బియ్యము అనేక మందికి దాము చేయబడెను. కేంద్రసహాయమువారికి రక్షణలయను నిచ్చట స్థాపించి హిందువులకు మహమ్మదీయులకు సహాయము చేయించుదురు. ఒక తియ్య శ్రీ బలవంతముతో మహమ్మదీయ మరములో చేర్చుకొనబడెను. ఆమెబంధుగర్ల మామెను తిగి తమసంఘములో చేర్చుకొనుట కిష్టపడుచుండిరిగాని మామిలా లేదధూరముచేయుదులొ యని ఆమెభయపడుచుండెను. ఆమెతన్న కంఠమించవలసినదని దేవధారుగారిని ప్రార్థించెను.

పార్లమెంటు ఎడవన్నాకు వెళ్లి పంపి కేడులో మకాంచెను. మోటారులో ఒక కరణాలయము త్వరలో స్థాపించబడును అంట వారిచ్చటనుండి వెలెతాలమన్న గ్రామమునకి వెళ్లి అచ్చట చిట్లు పట్టిగ్రామముల పరిస్థితులను గురించి విచారించుచుండెను ఉదయము వారు అంగాదిపురమునకి జరిగి. కల్లవ నాకు వెద్దగూబా అచ్చటి పరిస్థితులనుగురించి చెప్పెను. వారంతట మలకాదాకు వెళ్లిరి. ఇచ్చటకూడ ప్రజలు విశేషముగ బాధపడుచున్నట్లు వారికి దెలిసెను.

సర్. సి. శంకరన్ నాయరు గారిలేఖ

కల్గికోట, జూన్ 15:— “మితవాది” ప్రతిక ప్రధాన సంపాదకులగు సి. స్పెన్సర్ బి. ఎ. బి. ఎల్. గారికి శర్. సి. శంకరన్ నాయరు గారు ఏడెకనండి ఇట్లొక లేఖను (వాసి కంటి:—

మిత్రాబు నాకడినది. మలబారునందలి మరుమకత న్యాయమునుగురించి నా అభిప్రాయముల నింతకు పూర్వమే ప్రకటించి యుంటిని. మలబారు వివాదముల సంఘపు నివేదిక యందు నాఅభిప్రాయము లగపడగలవు. అవివాదములపద్ధతియే మలబారు హిందువుల కద్దులమును నాశనము చేసిన. కుట్రలముల అస్త్రీ హ్య శేషులచే అపహరించబడుచున్నది. కోర్టు లీమోషమును అపహరించును. ఈ కట్టుములనల శ్రీల దురస్థ విశేషముగ హెచ్చిస్తావుచున్నది. వ్యవసాయపుపద్ధతులను గురించి నా ఉద్దేశములనే నెన్నడో ప్రకటించియుంటిని. లోగలో గారి నివేదికయందలి సమదగలవు. జన్మిలయంగు (కాన్యము వహించుటయే మామిలా విప్లవమున కొక ప్రధానకాణము. హిందూగ్రామములకింకె ఎత్తువన బాధపడుచున్నారు. మామిలాగ్రామములకు సత ముక్తేశ్వరపురియుగ నుండును. హిందూగ్రామములకు వారి వారధిగ్రామములు ప్రకాంతులుగ జేయవలెను. ఇద్దరికి సుధేవములవన.

(సంతకము) సి. శంకరన్ నాయరు

పండిత మోతీలాల్ నెల్లూరుగారు కేపు ఇచ్చటికి కచ్చగిని అనుకొను నన్నాడు.

అల్లవోబాదు మోకోర్దా ప్రధానవ్యాకమూర్తి హుస్సేను బిన్న అనుతనిని కల్లతో బాడిచిన వార్త అనుసరింతునకి రుదేక్ష కతి తీసు విధించెను.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి జిల్లా విద్యార్థులము:—ఈసంఘమునందలి చెన్నపురి కాన్వోకేషను ప్రతినిధిగ జి. తిజికాచలం కెట్టిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

నేషనలుహోంరూలులీగు:—వై సమితివారి యజమాన్యమున 9 వ తేది శుక్రవారము సాయంకాలము 5½ గంటలకు గోకలేశులుగో భారత నేతసంఘ సభ్యులగు జి. కె. దేవధారుగారు మలబారు సహాయసంఘమువారు చేయుచున్నపని గురించి ఉపాసించెనరు.

చెన్నపురి మోకోర్డు:—చెన్నపురి మోకోర్డు న్యాయమూర్తి ఫిలిప్స్ గారు వెలపువై నందుకంఠకాలము జిల్లా నెమశ్శుజ్జి ఇ. హెచ్. వాలేనుగారు మోకోర్డు న్యాయమూర్తి పనిచేయుచుండెదరని ఈవార్త గుజిటునందు ప్రకటించబడింది.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:—పట్టికప్రజలకు డిగ్రీలను ఇచ్చుటకై పెకటనాపుసునందు ఆగస్టు నెల 16-వ తేది సాయంకాలము 4½ గంటలకు పట్టికప్రధానకథ జరుగును. ఈ సభయందు డిగ్రీలను పుచ్చుకోవలసినవారు ఆగస్టు నెల 5 వ తేదిలోగ యూనివర్సిటీ రిజిస్ట్రారుకు చేరుకట్టు దరఖాస్తులను పంపుకోవలెను.

శ్రీమద్రామానంద కాలక్షేపసభ:—ఈసభవారి యజమాన్యమున బ్రహ్మశ్రీ స్వరాయ భగవతరుగారు (కీశోగో వింద స్వామి భగవతులు గారి పుత్రులు) 18, కొపు వెంకటాచలస్వామి వీధిలో 10 వ తేది శనివారము సాయంకాలము ఉపాసకాగ్యము, 11 వ తేది ఆదివారము సాయంకాలము శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వారి ధా కాలక్షేపము గావించురు.

మహాత్మగాంధీ స్పిన్నింగు అండు వీవింగు స్కూలు:—ఈ పాఠశాల ప్రస్తుతము రెండుకెట్టిపిధి 1 వ నెంబరు గృహమునందున్నది. వీద విద్యార్థులకు గృహభోజన సదుతులను కలుగ జేసి యీపాఠశాలవారు వడుకుట, నేయట, కట్టుపని, మున్నగు కేతిపనులను ఉచితముగ నేర్పెదరు. ఇట్లు నేర్చుకొన ఇష్టపడువారు వెద్ద ముక్తేశ్వరకద్ద తాము వీదరారమను సరిస్థితులు పొంది యీపాఠశాల మానేసినవకు జూన్ నెల 30 వ తేదిలోగ దరఖాస్తులు పంపుకోవలెను.

వెసిడెన్సికాలేజి:—చెన్నపురి వెసిడెన్సి కాలాల యందు విద్యార్థులను అధికముగ చేర్చుకొనుట యుక్తయని రాష్ట్రీయశాసనసభవా రొక తీర్మానము గావించియుండిరి ప్రస్తుతము జూనియు ఇంటర్మీడియేటుయందు 107 మంది విద్యార్థులు, జూనియరు బి. ఎ యందు 111 మంది విద్యార్థులు చేర్చుకొనుచుచున్నారు. ఈ సంవత్సరముకుండి ఇంటర్మీడియేటు నందు 180 మంది విద్యార్థులు. బి. ఎ, యందు 216 మంది విద్యార్థులను చేర్చుకోవచ్చునని ప్రభుత్వమువారు తీర్పు లొసంగిరి. తదనుకరణముగ మహాధ్యాయుల సభ్యులూడ హెచ్చింపబడెను. (ప్రచురణసంఘము)

చెన్నపురి నర: ర్వాణసంఘము:—సంఘమువారు తమ ఉద్దేశములను నెరవేర్చుకొనుటకు మైలాపూరు చేరువు అయి కట్టు ప్రదేశమువై అధికారముండటం ఆసనాకుని ప్రభుత్వము వారి స ఘమువారు తెలుపుకొనెరి. ఈ సలహాను ప్రభుత్వము వారు ఆమోదించిరి.

అల్పాయునియం యంత్రాలయము:—చాచం
త్రాలపు సమ్యక్ముందు ఇంకను ఎట్టి మాన్య కలగలేదు. పని
వారు ఏమాత్రము తగ్గిరవచ్చుట లేదు.

ఇండియను ఆగ్ని లియర్ ఫోర్సు:—సార్వభౌమని
నైనికులు నైనిగోద్యోగము ఇతరదేశముల నుండి తెప్పించుకొ
ను కొన్ని వస్తువులై తేవునుకము విధింపబడెదని ఇటీవల ఇం
డియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించి యున్నారు. ఇట్టి సాంకే
ములే ఇండియా ఆగ్ని లియర్ ఫోర్సుకు చేసిన నైనుకులకు ఉ
ద్యోగులకు నుండు పని ఇండియా ప్రభుత్వపు వ్యాపార కాళి
వారు ప్రకటించుచున్నారు.

మద్రాసు గవర్నమెంటు ప్రకటన:—ఆరోగ్య
కాళి మంత్రుల స్వాధీనమునందుబడి యున్నప్పటికిని, అది
ప్రభుత్వము ఇండియా మెడికల్ సర్వీస్ ఆఫ్ సర్టిఫైడ్ డిప్లొమెట్
యందు ఉన్నదనిన, వారు విలియం ఉద్యోగములయందుండి
ఈ కేటగిరీని ఎంకౌంట్రును ఎరుగివారియి యన్నార
నిన్ని కారణముల మంత్రులకు వివిధమైన అధికారమును లేదనిన,
కృష్ణాపత్రికలో ఏప్రిల్ ౧౭ మొదటి తేదీని ప్రాసియుండిట్లు
సర్కారువారికి తెలియజేసినది. ఆ కత్రికలో ప్రాసిన
మాటలు ఎంకౌంట్రును నిజముననికావు. ప్రజల ఆరోగ్య
మును విచారించునంతవరకునైన దైత్యులకు మేము తప్ప ఆరోగ్య
కాళిలోనన్న తగ్గిన ఉద్యోగములందును నున దేశములే ఆయి
యన్నార. కారణమున ఇండియా మెడికల్
సర్వీసులో చేసినవారు కారు. ప్రజల ఆరోగ్యకాళికు పెద్దయి
యన్న మంత్రులు ఈ కాళిలోనన్న ఉద్యోగములందుండినాదను
ప్రజాధికారముగలవారయి యున్నారు. ఇప్పుడు ప్రజల ఆరో
గ్యమును విచారించే దైత్యుల 1912 న సం॥ నెవ్రెంబరు నెల లగా
యారు నెలల్ చేసిన మాత్రమే సదా చూచుచున్నారు. ఆయన
మౌఖ్యముననిపాటిలో ఆరోగ్యధికారియయియుంటున్న,
ఇతరమయిన వ్యవహారములను అనేకములను కూడా జరపు
తున్నా ఉండదుకల, ఈ ప్రెసిడెన్సీలో తెలిసియుండవలసి
ఆరోగ్యవిషయముల నన్నిటిని పూర్తిగా తెలిసికొనియున్నవా
రయి యున్నారు.

సంయుక్త రాష్ట్రము లందరి శాసనసభలు నైనికుడు
కిట్టివారు అతనినకు మాన్యను అక్క అను నరని కత్రికలో
బొంబేని అతనిని అల్లహాబాదు ప్రాంతములో కేసు చేయ
బడెను. మాన్యను అను అతని చేయకు అంకడివారు.
ఈ నైనికుడు కొంత రేయకును కొని, ఇన్వెంటరీని మొత్తము
నకువైగా నైదురూపాయల నోటును ఇచ్చి కేసిట్లు తిరు
లాడి, అతనిని కత్రికలో బొంబే కేసు విచారించబడుచున్నది.

వల్లికువర్చు డిపార్టుమెంటు

బడ్జెటు వివరములు

వల్లికువర్చు డిపార్టుమెంటు బడ్జెటు ప్రకటించబడెదని
కాళాధికారులకు యీ బడ్జెటును పంపుచు ప్రభుత్వమువారి
క్రింది ఉత్తరువుల నిప్పుచున్నారు:—

అధికపనిములు తృప్తిరముగ లేనందున అవసరముగు
విధానములను తప్ప ఇతరవిధానములనన్నిటిని ఆపివేయుటని
చెప్పెను. అధికారు లీవిషయములను గమనించి బడ్జెటునందు
మంజూరుచేయుటకే మొత్తమును మించకుండ పనిచేయుచుండ
వలెను. నగర అడివనలు గ్రాంటులు ఇవ్వబడునని నిలచుకాద
దు. ప్రతి నెల సమముగ పని జరుగుచుండునట్లుగను, అనవసర
ముగ కాలము వృథాకాకుండుట్లు అధికారులు తగుతగ్గ పున్న
కొనుచుండవలెను.

డబ్బు. హట్టరు
ప్రభుత్వ కార్యదర్శి.

మొనూరు సాంఘికసభ

మొనూరు జూన్ 7:—గౌ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు
గారి అధ్యక్షతక్రింద మొనూరు సాంఘిక సభ నిన్న సాయంత్ర
ము సమావేశమయ్యెను. ప్రతినిధులు ప్రేక్షకుల నేకు లీసభకు
విచ్చేసిరి. హిందూసంఘమును గురించి విశేషముగ ప్రసంగించి
అన్ని వర్ణములవారును దేశభిన్నుడికి సంఘభావము గలిగియుండ
వలెనని అభ్యర్థనకు చెప్పెను.

తత్సంబంధమైన విషయములమీద చాక్రవర్తి సి. బి. రా
మరావుగారు, అనేకమంది వారీసులు, కొందరు పురుషులు
గంభీరపద్యముల నొసంగిరి. చాంకిగా రగ్రాసవాదపనికి
వందనను లభించినప్పటికీ సభ ముగిసెను.

బ్రిటిషు గయానా రాయవారము

వైనిధులతో సంభాషణము

కాలనీస్ మోహము

‘బెయిరీ ఆగ్లో’ పత్రికా ప్రతినిధి బ్రిటిషు గయానా
రాయవారముతో సంభాషణ గావించి ఏప్రిల్ 7 వ తేదీని ఆత
త్ర క్రింది విధముగ రిపోర్టు చేసెను. —

భారత ప్రభుత్వమునందే రాయవారము బ్రిటిషు గ
యానా కాలనీస్ మోహము సందర్భమున విచారించుట
కికాటికి వచ్చి తుంతునెలుండి, యిండి మాకు తెల్లమార్గమున
ప్రిసిడాకుట ఏప్రిల్ 7 వ తేదీని బయలుదేరి.

అభ్యర్థనలని అభిప్రాయములు

రాయవారపు అభ్యర్థనలగు పిల్లెగారు యిటులకెప్పిరి:—
బ్రిటిషు గయానాకు వచ్చినందుకు మాకు చాల సంతో
షమునన్నది. గవర్నరుగారును, మేము తెల్లపొట్లనై మనదే
కియము నొసంగిన సర్కారుమునకు మాకు చాల సంతోషముగ
నున్నది. శ్వేతేతరులు మా యందమిత దయతో
త్రవర్తిం దియుండుట చాడ మాకత్యక్త
ర్యమునందెను. మేము ప్రయాణముచేసినప్పటి నల్ల స్వదేశీ
యలను వివిధములగు భూములలో పనిచేయుచుండునట్లు
గాంచితిమి. ఆ భూస్వాములు మమ్ములను చాల దయతో
సత్కరించిరి. మద్రాసు రాజధానినందే వచ్చిన కార్యకలతో
తెలుగులోను అరములోను మాటాడి సంతులనస్థితిని కను
గొనుటచే మాకు అక్కడి కష్టములున్నయియు బాగుగ
దెలిసెను. తిరిగిగారు హిందూత్వాని భావలో మాటాడి వివిధ
విషయముల గనుగొనిరి. కార్యకల కష్టములన్న భావముల
నున్న మేము ప్రతి పార్టీ, తూర్పు భారతీయులు భూముల
లోనే పనిచేసి తీవ్రమవారలకు, యిప్పుడు పంచదార, లిక్కము
పరిశ్రమలు తగ్గియుండుటవలన చాలావైయుగ నుండెనని నమ్మి
తిమి. మేము చేసిన హిందూ విచారణాసంలేతము ప్రతికలలో
జదివి నవారు, మేము పరిశీలకుల బాగుగ వివరముల
దెలిసికొంటిమా లేదో కనుగొనగలము. ఇంగ్లీషు, ఆమెరికను
ప్రయాణికులు, యిండియా, చైనా, యాజ్ఞాము:గు దేశ
ముల చుట్టును తిరిగి వచ్చి పుస్తకముల వ్రాయుట నుభమైన
పనియైనచో, మేము యీ కాలనీస్ సముద్రతీరములందును,
నదలయొద్దను అక్కడక్కడ నున్న 10 లకుల 25 వేల
మందిగూర్చి బాగుగ తెలిసికొంటిమని చెప్పిల్లుము. కొన్ని
దుర్గమములకు మేము వెళ్లకపోగా తూర్పుభారతవాస్తవ్యులు
మాద్రాసు వచ్చి మమ్ము జూచి స్వభావములో తమ యుద్దేశము
లను వ్రాసియిచ్చిరి. జాబ్బిటపున, న్యూఆమ్స్టర్, కోలకాత,
బురహాట్, మద్రాస్, మద్రాస్, నుడ్డి, లైమా మున్నగు
పొట్ల మాకు సన్మానపత్రము లొసంగబడెను. దేశములలోని
వివిధభాగములలోని శ్రీపురుషులు మా దృష్ట వచ్చి రామల
అక్కడకు వచ్చికో యిప్పుడు వారల నిస్సహాయస్థితి యెట్లుం
డదో, కష్టముల నన్నింటిని భావకముగ దెలిసిరి.

ముఖ్య అత్యవసరము

వారలను ఇంతరరకు సంపాదించిన వల్లతో ఇండి
యాకు కుప్పివేసెదనియు, మాలిత్కుకవయి, ప్యాంకెయ
తెల్లెక్కుకగుటచే నటుల జేయలేదనియు వారల ముఖ్యత్యవ
సరము. భూములలో సంబంధములేని వరిపంట వేయువాళ్ళగుడ
మాద్రాసువచ్చి నీటిపారుదలలో నున్న కష్టములను దెల్పుచు
కలొనయిలు ప్రభుత్వమువారికి దెల్పువని కోరిరి.

ఇండియాకును కాలనీస్ రాజపాళులు బాగుగ నుండు
నటుల జేయవలెనని కూడ కోరిరి. అందుకలన నె
ట్లు యిండియలోని భారతీయులతో సంబంధము గల్గియుండుట
నును కార్యకల కష్టములు తగ్గుటకును యక్కడకి వచ్చు భార
తీయకార్యకల తిరిగి నులభముగ వెల్లుటకును వీలుగ నుండును
ఒకసారి మార్తభూమి వెదలివచ్చిన పిదప, ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళు
టకు వరిసితులు సరిగ లేకుండెను. ఈ సంగతులు తెలిసిన
పిదప, ప్రజ లిక్కడకు ఉచితముగ పనిచేయుటకు రాకుండనుం
డునటుల జేయవలయును.

మేము భారతప్రభుత్వమువారికి రిపోర్టు కంపుటకు ముం
దు, యెన్నియో కాలిముల చదువలయును. కార్యకల పిరిని
గూర్చి సాక్ష్యము నంతకు బాగుగ విచారింపవలయును. ఉచిత
ముగ తని జేయు వారలకు మాత్ర న నీ భాంధముల
వర్తింపజేయు వలయును. మేము యీ బ్రిటిషు
గయానా ప్రయాణమును బాగుగ ననుభవించితిమి. ఆరోగ్య
మేమును చెడిపోక అట్లాంటికు మహాముక్తములో విసుగు

జెందుటలు ప్రయాణముచేయుటచే మరింత బాగుపడెను
మా శక్తియులు శ్రీపురుషులు మాకు సాంకేయముల జేసి చాల
దయతో స్పృహించిరి. ఇందుకలన ఇంటికి యెప్పుడు వెళ్ళునమా
యని మాన్యముండలేను. మా మాచరులు కీటింక గారు వ్యవసాయ
కాశ్రువేర్లులు మోగావావారు వెల్లి పరిశీలే ఆ భూమి
మంచిపడ్డెను గుర్తించిరి. అదేకము అభివృద్ధి గాగుటకు ఆయన
మంచిపడ్డెను జెప్పెను. మేము ఈ రాయవారప్రతినిధులము.
అనోగ్య సహకారముతో పనిచేసినయియు, నేను అభ్యర్థన
కుగ నుండి, యొగ్గిరకుగు రిపోర్టు నిచ్చెననియు చెప్పిల్లును.
ఈ కాలనీ యిప్పుడున్న కష్టస్థితిని చాటి, ముఖముగ నందఱును
గట్టెక్కుదురుగాక యని మేము కోరుచున్నాము.

తివరిగారి విచారము.

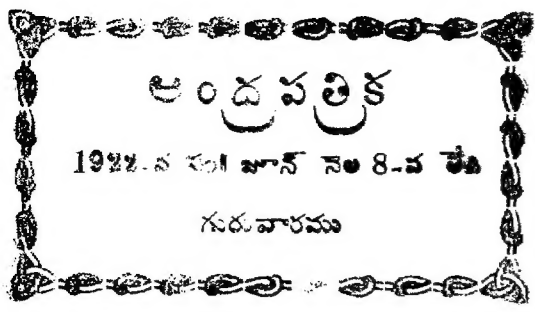
తివరిగారిటుల కెప్పిరి:—మేము యీ కాలనీస్ నున్నం
రకాలము నాచుట్టుకు నేను యిచ్చిలే పరిశీలకులను బాగుగ
తెలిసికొంటిమని చెప్పిల్లును. మేమివలనున్న కొలదివారము
లలో మిక్రుల నేకులు మాకోసంగిన సర్కారుమునకు యెంత
యె అనందముగ నున్నది. అంతలే యిట్టి మిక్రులను విడిచి
వెళ్ళుచున్నామని మాత్రము విచారముగ నున్నది. గవర్నరు
గారును మిమ్మిగేమరు కాళోత్సాహము మాకోసంగిన సహ
యముకలయు కృజ్జులము. నేను బ్రిటిషు గయానా యొక
ముందెన్నడును రావోజనను, యీ రాక నెప్పుడుకు వరక
బాలను. ఈ కాలనీకి నుఖము చేకూరుగా! మిక్రులందరెద్దమండి
యె చాలవిచారముతో నెలపు గంఠముచున్నాను.

కీటింజిగారిటుల కెప్పిరి

సముద్రతీరములలో మంచినీరందరములగు భూములు
గలవు. అందు చెకుకు బాగుగ కండును. అయితే నీటిపారుదల
యెక్కువై కలకలపుటచేత కొద్ది భూములు గలవారికి
కొన్ని కండుదలల్లు మూలభనమున్ను చాలావైయుగ నున్నది.
మంచినీరందరముల భూమియు నీటిపారుదల ముండువోట్లకు,
కొలదిభూములు గలవారికినీయును బాగుగనే యున్నది.
అట్టితరీ యిక్కడ వచ్చిరిచి పోయినవారికి సహకారము జేయ
వలయును. ఇది యెటుల సాధ్యమో విచారింపవలయును.
ఇంకను కార్యకలను దీసికొనివచ్చినప భూముల లో నె టి
లగునటుల జేయుట కొ: యిబ్బంది గలదు. కొలదిమాత్రము
భూమి యిప్పుడు బాగుగ అచట నిలిచిపోవుటకు జేయుటకు
వీలులేకుండను మమ్మి తూర్పుభారతీయులు తెదకో కొద్దిగొద్ది
భూములను సంపాదించుకొందమన్నను సరియైనవోట, సామా
న్యకు బాగుపడుటకు వీలులేకుండ నున్నది.

115 ప్రకటన
కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా కనుమూరు
గ్రామ కాపురస్తుడు యలమంచిలి శీతయ్యగారి
తాలూకు కల్పకారు నిల్వ కొమ్ముకలదిన్నీ యొగ
దొక్కకలదిన్నీ నిల్వ దెక్కెలుకలదిన్నీ నాలుగు
సంవత్సరములపైన అయిదు సంవత్సరముల లోపు
గల కార్లగిత్త అనగా మోపరం తల మెడపిరుదులు
మరిన్ని అచ్చచట్టుట కార్లువుండి పొట్ట తెల్పు
వున్నట్టిన్నీ రెండువందల రూపాయలపై కిమ్మతు
సుమారు గల గిత్తను 5-6-22 వ తేదీ రాత్రి
సుమారు 1-2 గంటలచేర యెవరో చోరులు లోలు
కొనిపోయినారు గనుక అది కనిపెట్ట వలసినదిగా
ప్రతి గ్రామ నివాసస్తులైన చదువర్లను యింక్వయి
చేసి తెల్పువలసినదిగా ప్రార్థించుచున్నాను.
ది 7-6-22 యలమంచిలి శీతయ్య.

IN THE COURT OF THE PRINCIPAL
DISTRICT MUNSIF, CALICUT.
Small cause suit No. 1487 of 1920.
Between.
G. Chakrapani Chetty :—Plaintiff
And
Kondapuram Mati Chetty
Kondavya
P. Kondareddy } Defendants
Notice is hereby given that the plaintiff
above named has filed the above suit for the
recovery of the balance due or accounts and
that the suit is posted for final hearing to the
12th June 1922 and if the defendants do not
appear in Court that day, the suit will be
heard and decided Exparte.
R. Lakshmana Iyer
Vakil for
Plaintiff

వెనుకకు మరలంట

బెంగాలీ దినపత్రిక యగు "నాయకు పత్రిక" ప్రభుత్వపు భావిత్వమును గూర్చి, చిత్రమగు సలహా నొసంగెను. నాయకు పత్రిక సూచనలు, సిద్ధాంతాంశమువాటికిని, లండను ట్రెయినింగ్ పత్రికకును మిగుల హితకరముగ నుండుననుటకు సందియము లేదు. సంస్కరణములు ఏవయిన వారిని తృప్తిపరుపలేదనుట తేటతెల్లము. సంస్కరణముల యపజయమునకు తాము బాధ్యులు గా మనియు, ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతియే కారణమనియు, మంత్రిపక్షమువారు దెలుపుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రము లీయవలసిన విశేష ధనము మూలమున బోక్సనము వట్టిదగుచున్నదనియు, అందువలన దేశాభివృద్ధికొరకు పనిజేయుటకు డబ్బులేదనియు, ఈ లోపము తీరినగాని అభివృద్ధి సాధ్యపడదనియు, మద్రాసు మంత్రులు ఖండితముగ బలకుచున్నారు. తమ ధర్మమును మిగుల ప్రశంసార్హముగ నిర్వర్తించితిమనియు విశేషసంస్కరణముల నందుకొనుటకు తాము తగినసమర్థతను కనుబటచితిమనియు, సామాన్య శాసనసభ్యులు పలుకుచున్నారు. సంస్కరణముల యపజయమునకు బాధ్యత నెవరును వహించుట లేదు. ఎంతటిసమర్థు లీ సంస్కరణములను నిర్వహించినను, ఫలిత మీ తీరుననే యుండు నని, తెలుపుట సామాన్యమయినది. ఇప్పుడు మారవలసినది సంస్కరణవిధానము. ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతి తొలగిపోవలయును. ఇది ఎవరికిని రుచించుటలేదు. దీనిని నిర్ణయించినవారిలో నొకరగు ఛెలముప్పర్ల ప్రభువుగారు గూడ, తమకును మాంటాగూగారికిని ఈ పద్ధతి మొదటినుండియు ఇష్టములేకని, ఇప్పుడు బయల్పరుచుచున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టవలయును. ఈ రెండు సంస్కరణములు ముందుగ జరుగవలయునని, మితవాదులును, శాసనసభ్యులును సముతసు మొరలిచుచున్నారు. నాయకుపత్రిక మాత్రము భిన్నాభిప్రాయము దెలుపుచున్నది. మరల జబర్దస్తీ చేయగల అధికారులు వచ్చినగాని, రాజకీయసంబంధముగు అల్లరులును, నేరమును తొలగిపోవు.

మాంటాగూ సంస్కరణములవలన, పరిపాలనమునందు బలహీనత ఏర్పడెననియు, ఇట్టిస్థితి ప్రబలమగుచో రాష్ట్రములలో విప్లవము సంభవించుననియు, నాయకు పత్రిక భయపెట్టుచున్నది. విప్లవము సంభవించిన, మంత్రులు మొదలగు వారెటుల బాధ్యులౌ తెలియదు. లా, అర్థరు శాఖ అధికారవర్గమువారి హస్తములలో భద్రముగ నుండగ, సంస్కరణములవలన పరిపాలనమున కేమి బలము తగ్గెను? బలము తగలేదని, పలు దిక్కులనుండి విమర్శించెడి వార్తలే నిదగ్గరములు. నిర్బంధవిధానతీవ్రతబట్టి, అధికారవర్గము బలము తో పరిపాలించుచున్న దనుటకు సందియము లేదు. దేశములో నొకవంక బందిపోటులు పెరుగుచున్నవట. వేరొకవంక పికెటింగు చేయబడుచున్నదట. రెంటికిని సంబంధము లేకబోయినను పికెటింగు, బందిపోటులు మొదలగు నేరములకు ప్రోత్సాహ

మొసగుచున్నదట. ఇంతకన్నను విపరీతవాద మొకొక టుండబోదు. ఒకదానివలన మరియొకదానికి ప్రోత్సాహమున్నచో, పికెటింగు నణచివేయుచున్నను, బందిపోటు మొదలగు నేరము లేల ప్రబలవలయును? నాయకుపత్రిక, నిరాకరణోద్యమమునకును నేరములకును ఎటులయినను సంబంధమును ముడిబెట్టజూచుచున్నపుడు, హేతుబుద్ధి నెటుల యుపయోగించును? నాయకు పత్రిక ప్రకారము రాజప్రతినిధియు, రాష్ట్రపాలకులును మెదలక కూర్చునియున్నారట. సర్ హెన్రీ వీలరుగారు జబర్దస్తీ పరిపాలకు డయినను, బీహారునకు వెడలిన పిచ్చుట జమనిధిగి మెలగుచున్నారట. పంజాబు మొయిలు ట్రెయిను పాడగునను, ఇంతవరకును వీరు అల్లరిగాండను అరెస్టు జేయరయిరి. వీలరుగారు విశ్రాంతి దీసికొనుచుండగ, సర్ హెన్రీ బల్లరుగారు సంయుక్తరాష్ట్రములలో తమ మంచి చేయకు నట్లును గలుగకుండ మెలగుచున్నారట. అంతియగాని నేరముల నణచుటకుగాని, బ్రిటిషు వారియెడ ప్రబలిన స్వతీరేకభావమును పోగొట్టుటకుగాని, వీరేమియు శ్రద్ధవహించుట లేదట. ఇటులనే ఏరాష్ట్రపు గవర్నరును తగుప్రయత్నముల సలుపుట లేదని నాయకు పత్రిక నిందించుచున్నది.

రాజకీయసంచలనము నరికట్టుటకు రాష్ట్రపాలకులును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును కడుచురుకుతో బనిచేయుచున్నారనుట అనుభవైక వేద్యము. మొంటాగూచే, వారెంతమాత్రము వెనుదీయుట లేదు ఇట్టి నిష్పాధవిధానము, దేశము ఇంతకు మున్నెరుంగదు. నాయకుపత్రిక కీ నిర్బంధములు ఏమాత్రము చాలలేకు గాబోలు. ఇక, నేరముల నణచుటలో, పాలకు లేల యశ్రద్ధ వహించిరో తెలియకున్నది. ప్రాయశః వారి దృష్టి యంతయు రాజకీయసంచలనముపై నిగుడింపబడె గాబోలు. సంస్కరణములకు పూర్వము బలముగ పరిపాలించిన పాలకులు దమ బలమును పిచ్చుట తగ్గించి రనుటకు మాత్రము కారణము గనుపింపదు. సంస్కరణములక్రింద, గవర్నరుల కిదివంతున్న యధికారమునకన్న ఎక్కువధికారము సంత్రమించె ననుటకు సందియము లేదు. అట్టితరీ, సంస్కరణములవలన వారి కెట్టి నష్టము గలిగెనో తెలియదు. నాయకుపత్రిక రాష్ట్రపాలకులను, రాజప్రతినిధిని మాత్రమే నిందించుట లేదు. మంత్రులును, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునందలి భారతీయసభ్యులును ఇంతటి యుపేక్ష వహించుచున్నారట. డాక్టరు సప్రూగారు సిమ్లాలో గూర్పుని, శాసనములలో లోపములను పరిశీలించుచు, తనవారి శ్రేయము కొరకు మాత్రము పనిబూనిరట. సర్ మహమ్మద్ షాఫేగారు, మానము ధరించి యున్నారట. శర్మ గారింతవర కేమి చేయుచున్నదియు, ఈ పత్రికకు దెలియలేదు. బెంగాలుమంత్రులు ముప్పురును జాతీయనిర్మాణము గూర్చి కలనరించుచున్నారట. ఇట్టి స్థితిలో సంస్కరణములు ఉద్యోగుల సంఖ్యను పెంచుటకు మాత్రమే యుద్దేశింపబడెనా యని, నాయకుపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. దేశమును తీవ్రమగు నుపద్రవ మెదుర్కొనుచున్నదట. ప్రజలు నిరాయుధులుగ నున్నారు. వ్యాధులవలన వీరు శవాకృతి దాల్చి యున్నారు. ప్రజలు తమను దాము సంరక్షించుకొనలేక యున్నారు. వెనుకటి బ్రిటిషు పరిపాలనముతోపాటు, జబర్దస్తీ పరిపాలనము గూడ అంతరించె నని, ప్రజలు నమ్ముచున్నారు. నేరము లధిక మగుచున్నవి. రాజకీయ ప్రచారకులకు కారాగృహములు అర్హతగింపబడ్డయినవి. కారాగృహమునుండి వెడలివచ్చినపిచ్చుట, వారు ఎక్కుడుపట్టుదలతో బని చేసెదరు. ఇంగ్లీషు

వారియెడ ద్వేషము మహాచకవ్యాధివలెవ్యాపించుచున్నదట. ఎక్కడజూచినను కుట్రయు, మంత్రాంగమును, నాయకుపత్రికకు గనుపించుచున్నది.

ఈ సంగతులను గ్రహించెడివారికి భారత దేశపు భావిస్థితి ఎద్దియో తెలియకున్నది. నాయకు పత్రిక, ఇందు కొక్కటే నివారణోపాయము దెలుపుచున్నది. న్యాయవాదుల పాలనము పనికిరాదనియు, ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానమును పూర్తిగ మార్పు జేయవలసిన దనియు, మాంటాగూ సంస్కరణములను మంటిలో గలుపవలయు ననియు, ఈ పత్రిక ఖండితముగ దెలుపుచున్నది. మరల వెనుకటి పూర్ణనిరంకుశ పద్ధతి నవలంబించవలయు నని, నాయకుపత్రిక గోరుచున్నది. నాయకు పత్రికాభిప్రాయము లెంత విరుద్ధముగ గన్పించినను, మన స్వల్లో భావములను దాచక వెల్లడిజేసినందులకు సంతసింపవలయును. నాయకుపత్రిక దిగులుపడ నక్కరలేదు. జబర్దస్తీపరిపాలనము వెనుకటికన్న తగ్గిపోవలేదు. మంత్రపదవులు మొదలగు అలంకారములవలన, పరిపాలనపు నిరంకుశస్వభావము మారలేదని తెల్లమగు చున్నది. నాయకుపత్రిక హితము ననుసరించి గాని, లండను ట్రెయినింగ్ పత్రిక బెదరింపు ననుసరించి గాని, ప్రస్తుత సంస్కరణములను తొలగించినంత మాత్రమున భారతీయులు దుఃఖపడకు. సంస్కరణములవలన నెక్కుడు లాభములను వారనుభవించుట లేదు. సంస్కరణముల నిచ్చుటయు, మరల లాగుకొనుటయు, పరుల హస్తములలో నిలిచియుండువరకు, భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సిద్ధింపనేరదు. భారతవర్షము స్వాతంత్ర్యమును తనంతట దాను సంపాదించవలయును. తన మోక్షమును దానే నిర్ణయించుకొనుటకు భారతభూమికి హక్కు ఏర్పడవలయును. ఇదియే స్వయంనిర్ణయాధికారము. ఈ యధికారము లభింపనంతవరకు, పార్లమెంటుసభ ఎటుల యాడించిన, హిందూదేశ నుటుల యాడుచుండవలెను. స్వరాజ్యవిధానముల దయాచుజేయుట కిది సమయము గాదు. స్వయంనిర్ణయాధికారము లభించిన, భారతీయులు తమంతట తామే స్వరాజ్య విధానమును నిర్ణయించుకొన గలుగుదురు.

సివిలుసర్వీసు: స్వరాజ్యము

సివిలుసర్వీసు యద్యోగులందీ సమయమున కడలికగలుగుచున్నది. స్టేట్స్ మెనుకట్రికలో, సివిలు సర్వీసు సభ్యు లొకరు, సర్వీసులయొక్క భావిస్థితి పరీక్షన నుడునో, దెలుపుచు కొన్నివ్యాసములను వ్రాసిరి. వీరు దెలిపిన సంగతులను, ఇందుపై మాడకడలివ్రాసిన పత్రిక కావించిన వ్యాఖ్యానమును ఇంచుక పరిశీలవచ్చును. వ్యాసలేఖకుడు మంత్రుల కష్టములను కొన్నింటిని వివరించెను. మంత్రులు తమ వెనుకటివారు ఏర్పరచిన కష్టాన్ని మార్చజాలకున్నారు. రెండవది తమక్రింద నున్న సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులను నడిపించజాలకున్నారు. సివిలుసర్వీసు యద్యోగులు ప్రభుత్వకార్యదర్శిచే నియమితులగుటచే, మంత్రులు వారిద్వారా తమయిష్టమును కొనసాగింపజాలకున్నారు. ప్రభుత్వకార్యదర్శికి సివిలుసర్వీసు యద్యోగులపై యధికారమును తొలగించిన గాని, రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము గాని మంత్రుల బాధ్యతగాని పెరుగదని, వ్యాసలేఖకుని యభిప్రాయము. బాధ్యత గల ప్రభుత్వమునందెల్ల, మంత్రులకు తమ శాఖలపై పూర్ణాధికారము కలదు. హిందూదేశమునందటల గాక, తమక్రింద నున్న పెద్దయద్యోగుల నియామకమునందు గాని, వేతనములందుగాని, యద్యోగవిధులందు

కాని, మంత్రులకు జ్యోతిషము లేదు. ఇంపీరియల్ సర్వీసులు ప్రస్తుతపద్ధతి ననుసరించి ఏర్పడువరకు, హాంకూలు అసంభవమని మాడరక నివృత్తిక ప్రాయశఃపన్నుది. ఇంపీరియల్ సర్వీసులవారు ప్రభుత్వకార్యదర్శి నొడంబడిక జేసికొని ఉద్యోగములలో బ్రవేశించెదరు. ముప్పదిసంవత్సరములకు పిమ్మట ఉపకార వేతనమును బడయుదురు. ప్రతి సంవత్సరమునను క్రొత్తవా రీరితిన వచ్చుచుండురు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వీరికి ముప్పదివత్సరములు బడ్డలగుదురు. స్వపరిపాలనము ఇంకను వెనుకకుబోవుచుండును. ఏ రంధరును రిటైరు అగువరకు, స్వపరిపాలనము సిద్ధింపదు. అధికారములను గొన్నింటిని మంత్రులకు ఒసగిన ప్రయోజనము గూడ ఇందు వలస తగ్గిపోవుచున్నది. హిందూదేశమునకు హాంకూలు నొసగవలయు ననునెడల, సర్వీసుపద్ధతిని వెంటనే మార్చవలయునని వ్యాసలేఖకుడు చెబుచున్నాడు. వెంటనే రిక్రూటింగు ఆపివేయవలయునట. ఇంపీరియల్ సర్వీసు ఉద్యోగులు లేకున్నచో, దేశము అభోగతీ పాలగునని వ్యాసలేఖకునికి నమ్మకము లేదు. ప్రొవిన్షియల్ సర్వీసువారు పరిపాలనమును కొనసాగించుటకు సమర్థులని వీరి యుద్దేశము. సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులపై తమకు పూర్ణాధికారము లేకుండుటవలన తమపని కెట్టి యభ్యంతరము గలిగెనో, బీహారుయత్రి యగు మధుసూదనదాసు గారు శాసనసభలో స్పష్టపరచియుండిరి. ఇంపీరియల్ సర్వీసువారి యాజ్ఞలకు, మంత్ర బడ్డకు గావలసినవచ్చుచున్నది. సివిలు సర్వీసువారు, తమ జీతమునకుగాని ప్రయోజనములకుగాని మంత్రులపై నాధారపడియుండనపుడు, మంత్రులు వారిని వశపరుచుకొనుట దుర్లభము. బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము స్థాపించుటకు ప్రభుత్వకార్యదర్శి సివిలు సర్వీసు నియామకపద్ధతిని వెంటనే చాలింపవలయును. అప్పటికియినను, ప్రస్తుతపద్ధతిక్రింద నియమింపబడినవారు ఉపకారవేతనముల బొంది, రాష్ట్రప్రభుత్వములు తమ యుద్యోగులను తాము నియమించుకొనుటకు, కనీసము ముప్పదివత్సరములకాలము పట్టునని తెలుపబడినది. స్వరాజ్య సిద్ధి నిమిత్తము ముప్పదివత్సరములవరకు ఆగవలయునా? సంస్కరణములను నమ్ముకొని గుటకలు మ్రొంగును కూర్చునుచో, స్వరాజ్యమును ఈతరములో సంపాదించుటకు వీలులేదని, వెల్లడియగుచున్నది.

బ్రిటీషువస్తుబహిష్కారము
బ్రిటీషువస్తుబహిష్కారమాచనను, వ్యంగు కమిటీవారు నిరాకరించినటుల, ఆఫ్ఫీసియేటెడు ప్రెస్సుకు చెలిసినది. సాధ్యమగుంతవరకు స్వదేశ వస్తువులను మాత్రమే వాడుటకు ఎల్లరును ప్రయత్నించుట ధర్మమనియు, బ్రిటీషువస్తుబహిష్కార తీర్మానమును ఇప్పుడే కావించుటచే లాభముగలుగదు. ఇది ఆచరణలో సాధ్యముగావలయును. ప్రజలు తమ యక్కరలను చాలవరకు తగ్గించుకొనుట మూడుగ నవసరము. ఇందుకు సాధనముగ కద్దరు నిర్మాణమును పూర్తి గావించుట ముఖ్యము. కద్దరు నిర్మాణము పూర్తియైనను, విజేతవస్త్ర బహిష్కారము జరుగును. పిమ్మట విజేతవస్త్ర బహిష్కారమునకు ప్రయత్నింపవచ్చును. బహిష్కారము ద్వేషసాధనముగ గాక, నిర్మాణసాధనముగ నుపయోగపడవలెను. నిరాకరణమునకు ప్రేమయే మూలధారము. ప్రేమపూరితము గాని నిరాకరణము, అధర్మమునకు మార్గము జూపును. కద్దరు నిర్మాణమునందు అహింసా ధర్మమును, జేశ భక్తిని, పెంపొందించెడి బీజములు గలవు. కద్దరు నిర్మాణము గూర్చి ఇదివరకు

ప్రతిష్ఠ గొనబడెను. ఈప్రతిష్ఠను నిర్వహింపకుండు క్రొత్తప్రతిష్ఠల జేయుటచే లాభముండదు. మహాత్ముడు, కద్దరును పూర్తిజేయవలయుననియు, కద్దరుమూలమున స్వరాజ్యము లభించుననియు, కారాగృహమునుండి సయితము దేశము నుద్రాధించి యున్నాడు నిరాకరణోద్యమ సూత్రము, మహాత్మునికి గోచరించిన విధమున మరియొకరికి గోచరింపదు. ప్రస్తుత నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేయనిది, దేశము మరియొక మార్గమును ద్రొక్కట భావ్యముగ నుండదు. నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేయనిది, శాసనోల్లంఘనమునకు బూతుటవలన ప్రయోజనము గలుగదు. తల పెట్టిన పనిని తుదివరకు నిర్వహించుట ధీరత్వము. వెనుకటివలె, పనులను అసాపూర్తిగ నెరవేర్చుట వలన, సకల్పసిద్ధి గలుగదు. ఏవ్రత మయినను, సంపూర్ణముగ నిర్వహింపబడినపుడే, వాంఛాఫల సిద్ధిని గలిగించును. కద్దరునిర్మాణముతో గూడిన, నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు, దేశము తడేకనిష్ఠతో పాటుపడుగాక!

యంగు ఇండియాపత్రికపై రెండవదాడి
యంగు ఇండియాపత్రికపై దాడివెడలి, గాంధీ మహాత్ముని, శంకరలాల్ బాంకరుగారిని నిష్పందించి పాతకాలము గాతేదు. మరల రెండవదాడి యారంభమయినది. మహాత్మునికి పిమ్మట, యంగు ఇండియాపత్రికకు సంపాదకత్వమును వహించి ఇప్పుడు ఇండియన్ టైమ్స్ కు సంపాదకులుగ వెళుచున్న కురేషి గారికి, పీనలు కోర్టు 124 (ఏ) క్లెక్కుక్రింద ఆరెస్టువారంటను పంపిరి, నేటివార్తలు చెలువుచున్నవి. వీరితోబాటు ప్రకాశకు లగు దేశాయిగారికి గూడ వారంటను పంపిరి. నవజీవన ప్రెస్సునకు ప్రింటరుగు భాగ్లేగారిని, ప్రెస్సు యజమాని యగు స్వామి అబంధా నుడుగారిని గూడ ఆరెస్టుజేసి సబర్బజైలులునకు తీసికొనిపోయిరి. 13-వ తేదిన ఈకేసు విచారణకు రావచ్చునని తంతివార్తయందు గలదు. నిష్పాధ విధాన మెట్టి తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నదో ఇందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. యంగుఇండియా పత్రిక, అహింసాధర్మమును బోధించుట కెల్లల పాటుపడుచున్నదియు, భారతీయులకు చెలిసిన విషయమే. యంగుఇండియా పత్రికను అణచివేయవచ్చును. కాని ఇందుమూలమున యంగుఇండియా పత్రిక బోధించెడి ధర్మబద్ధ మగు సహాయనిరాకరణోద్యమమును అణగద్రొక్క వీలుండదు. నిష్పాధ విధానానలంబనము మూలమున సత్యమును, అహింసయు మరిత విజృంభించుచు గాని, యణగిపోవరవు. జాతీయోద్యమము ఇట్టి యాపదలను దాటగలిగినపుడే, విజయము బడయును.

ఉపయోగరాహిత్యము
అంగ్ల దేశమునకు రాయబారమును పంపవలెనను తీర్మానమును, లక్నోయందు జరిగిన సెల్యులు కిలాఫాత్ సభమువారు నిరాకరించినది, తెలియుచున్నది. కిలాఫాత్ సభమువారు వివేకముతో ప్రవర్తించిరిని అంగ్లకలహక తప్పును. ఇదివరకు, యూరపుఖాద మంతయు దిరిగి, కిలాఫాత్ సభ ప్రతినిధులు తమ యద్యమమునుగూర్చి విన్నవించి యుండిరి. కాని లాభము గలుగకపోయెను. మరల బోయినను, నిదియే ఫలితము లిట్లొచ్చును. ఇతరులను ప్రార్థించుట చేతను, వారియొద్దకు రాయబారముల పంపుటచేతను లాభము గలుగదు. ఎవరి కిక్కిపై వారాధారపడియుండుటయే శ్రేయస్కరమని, ప్రస్తుతోద్యమము తెలుపరచినది. స్వయం సహాయముపై ఆధారపడుట కారంభించిన పిమ్మట నే, జాతీయోద్యమమునకు బలము చేకూరినది.

జపానీయులు శ్వేతజాతివారా?
లండను జూన్ 6:—రఖోత్తు అట్టోచరు మానవజన్మ, జపానువారు శ్వేతజాతివారా యను విషయమున సంయుక్త రాష్ట్రముల సుప్రీముకోర్టువారిచే విచారించబడుచున్న అమెరికన్ సాటిసిటరు కేసులకు చెక్కుగాను చెలువుచుండిరి. వీరు ప్రభుత్వముతోఁగల వాదింతురు. వాదనందొక జపానీయుడు, జపానీయులు శ్వేతజాతులవా గనియు అందుచే కర్మచక్షుణవట్టు వారికి వర్తింపదనియు తెలుపుట తాము యోచనకేవలమని వాదించుచుండెను. క్రిందికోర్టువాద దీనిని నిరాకరించిరి. ఇపుడాతను అప్పీలుజేసెను. యెను కేసువారు కాకనీయును ప్రాంత తాను అనుటకు నిదర్శనములు గలవని చెక్కుగాను చెలిపిరి.

రషియా ధీమంతులు తిండిలేక నశించుట
రషియానకు పిలుపు
కాంతినికేరక, జూన్ 6:—ఆక్స్ ఫర్డ్ విశ్వవిద్యాలయ ములోనున్న కండిత్ విశోగ్రదాపు గాడు తిండిలేక రషియాలో ధీమంతులందరూ చనిపోవుచున్నారనియు రషియాలో గొప్పజీవనము సల్పువారందరూ అపాయకరమగు స్థితియందున్నారనియు ఈప్రభుత్వాలూ రషియ బదలించి మానవజాతికి గొప్ప ఆధ్యాత్మికవ్యవస్థ గల్గినదియు కనుగొనబడి కాని ఈయంపదమును తొలగించుట సాధ్యము లేనిపోలేదు. ఇండియాలో వీరికి సహాయ మొనర్చుటకు రషియాను ఒక సంఘము నేర్పరుపుమని గోరిరి. ఇదిగోరలోనే జరుగును. ఈలోపు గ కాంతిని కేరతమునకు రషియాను చేర చందాలను పంజనగును. ఈయన ఈసామ్యము స్వయముగ జండుకొని ఆక్స్ ఫర్డ్ పండితుడు విశోగ్రదాపుగారకి ప. వెడద.

బ్రిటీషు శక్తిముకుందు బ్రెస్టున్ హెలిగోప్టరు అనుకోక
విభుగను నూతన విమానము కనిపెట్టబడినది. బ్రెస్టున్ అనువారి చే కనిపెట్టబడిన గాన నిట్లు వాచకరణ ముఃర్వబడినది. ఇది యధ్యమనందు చాల ఉపయోగకరము. అంతరిక్షముననుండి ఇతరుల కగపడబడే నీవిమానముద్యాకా బాంబులు వేయవీలుండును.

రైలు ప్రాంతమునందు జూలై 1 క తేదీ యనంతరము
గూడ రెండు అమెరికన్ పటాలములు అందరలనని అమెరికా యుద్ధాంగమంత్రి యుత్తరతత్వజేసెను. జూలై 1 క తేదీతో రైలు ప్రాంతమునందే అమెరికన్ సైన్యములకు తొలగింపవలెనని ప్రభుత్వమున నియమించబడినది.

"పిన్ గ్లా ప్రాన్సియా" యను ప్రయాణికుల నాకాయందు
ప్రేమకువలన నాక మునిగిపోయెను. 80 మంది చనిపోయిరి.

రష్యానుండు ఒక కలెక్టరులో అనారోగ్యకర మగు
మాంసమును భక్షించుటవలన బ్యాధి పీడితులను 117 మందిపిల్లలను, అవ్యాధి ఇతరులనుగూడ సోమనను కారణమున, ప్రభుత్వమువారు చంపివేసిరి.

సరిహద్దు విచారణసంఘము
వాడు 4 తేదీని లాహోరునకు కచ్చిరి. లాహోరు హైకోర్టు రిజిస్ట్రారు గార్డ్ జాకరుగారికి సాక్ష్యమును దీసికొనిరి. బ్యానుమార్తుల ఈపున ప్రస్తావించుచు గాగ్రుపరి పాలనా కమ్యూనికేషనుచార్జి వహించిన కలెక్టర్ క్యుభోకమును తెలిపి జేసిరి. బ్యానుపరిపాలనను మార్చబడిన ఆదముగ పని జేయుటకు బ్యానుమార్తులకు ఇష్టమే ననిరి. ఆబాట్లా బాదు ఉప్పుబీ కమిషను గాని రిహాన్ముగ 4 గంటలు విచారించిరి. సంఘమువారు కిస్టా జేసిరి. ఆంగు 8 తేదీని గురు వాయివాడు ముఖ్యమై ఉద్యోగుల సాక్ష్యమును గైకొనిరి.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు నియోజక
వర్గము:—ఈ నియోజకవర్గపు వోట్లపట్టి కయూచేయబడుచున్నది. ఇందు సెనెటుసభ్యులు, హా రుకెలోను, 7 సంవత్సరాల క్రితము కట్టగలరైన వారిపేర్లుండను. ఇంతకు ముందు తయారుజేయబడిన వోట్ల పట్టికలు దు పారపాటుచే కొండరిపేర్లు పడలుండి యుండవచ్చును. వీరు వికనములను తెలుపుచు యూనివర్సిటీ రిజిస్ట్రారుగారికి జూలై 31 క తేదీ లోగ్, చేర్చిన వోట్ల పట్టికయందు చేర్చుకోవలయునని దరఖాస్తులు పంపుకోవలెను.

దేశీయ వార్తలు

నూతన నిర్బంధములు - రాజద్రోహము

“యంగ్ ఇండియా” సంపాదకులు క్విట్ ఇండియాని అరెస్టు చేయుట

“యంగ్ ఇండియా - నవజీవన్” ముద్రణా యంత్ర కాలాధికారిని, ప్రకాశకని, ముద్రాపకుని కూడ పట్టుకొనుట

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశము - పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి రాజ

ఆర్. రాజగారి నిర్బంధము

మలకారు పరిశీతులు - దేవభార్యగారి విచారణ

కెనియా భారతీయుల దుర్దశ - పోలకుగారి హితోపదేశము

ఆంధ్ర దేశము

గుంటూరు మండల కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘము

గౌన్ జేగు సాహెబు (చీరాల) నల్లగొండ జానకీరామయ్యగారల కుటుంబ పోషణమునకు

సహాయము చేయ తీర్మానించుట

‘యంగ్ ఇండియా’

ప్రకాశకులు, సంపాదకులు

ముద్రాపకుల నిర్బంధము

అత్యున్నతము, జూలై 7:- “నవజీవన్” పత్రికా సంపాదకులును ‘యంగ్ ఇండియా’ ప్రకాశకులు, ముద్రాపకులును 124-వ సెక్షన్ ప్రకారము ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నిర్బంధించబడిరిని ఇదట సమాచారము తెలిసింది.

ఇంకొక నిర్బంధపు వారంతు

పూర్వము “యంగ్ ఇండియా” పత్రికకు సంపాదకులుగ నున్న పి.వి.బి. కోటిగారికిని, ప్రకాశకులగు దేశాయి భాగ్ సాతీ గార్లకును, ముద్రాపకులగు అశ్వదినంకాగారికిని 124-వ సెక్షన్ ప్రకారము వారంటలు జారీ చేయబడినవి. వీరిలో కడపటి ఇద్దరును నేడు పురస్కారము 12 గంటలకు స్టబ్బపడిరి వీరిని ‘నవజీవన్’ పత్రికా కార్యాలయమునుండి సులభముగా వెళ్ళుటకు గౌరవించిరి. వీరు 13 వ తేదీని విచారించబడుదురని తెలియుచున్నది.

అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కమిటీ

నేడు సమావేశము ప్రారంభమయెను. సభాకార్యక్రమమునకు పత్రికా ప్రచారకులను రానియలేదు. కాని జరిగిన కార్యక్రమమునందలిని తయారుజేసి ప్రచురణార్థము పత్రికలకు పంపెదరు. 100 సభ్యులు సభకు వచ్చిరి. మహారాష్ట్ర దేశము నుండి ఒకరైనను రాలేదు. ప్రేక్షకులు స్త్రీలు కొందరును వచ్చిరి.

అత్యున్నతము, జూలై 7:- రాత్రి 9-30 గంటలకు అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కమిటీవారు సమావేశమై చిల్లర తీర్మానములను పరిమర్శించి దేశములో ప్రస్తుతమున్న పరిస్థితులను చర్చించుటకు కమిటీని తేరి. ఇదటకు మహాత్మా గాంధీ సతీతిలకము, మోతీలాల్ నెహ్రూ సతీతిలకము, క్యామలాల్ నెహ్రూ సతీతిలకము వచ్చిరి. తంజావూరు వాసియగు ఉమాన్ సతీతిలకము ప్రతితి అనుసూయారాయి, స్టోన్స్ గార్లు గూడ సభ సలంకరించిరి. ఒకవర్గా ప్రేక్షకులకు సత్కరము గుండె వచ్చెను.

అత్యున్నతము జూలై 7:- ఆర్ ఇండియా కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యక్రమమునకు పత్రికా ప్రచారకులను రానియలేదు. నేటి సభకుందు కాననధి కార్తరమును గూర్చిన చర్చకు మోతీలాల్ నెహ్రూగారు తవ్వకరక ఆవుతేయుటకు నిశ్చయించబడినటుల తెలియుచున్నది. ఈ కమిటీవారు లాల్ దురిచంద్ర, ప్రకాశం శేక్ నుస్తాగార్లను కర్పించు కమిటీలోనున్న భాగి పానములకు మాలవ్యా శరణుగార్లకు లదులుగ నియమించిరి. స్టోన్స్ గారిని కర్పించు కమిటీ సభ్యునిగ నియమించవలెనని

మరాఠావారు నుండి వచ్చిన అబ్దుల్ సలాముగారు గోరి అమెరికను లోకని కమిటీలో నియమించిన అమెరికనులు మన సామభూతిని గూఢముగాను ఈ యజ్ఞపాదము. కాని స్టోన్స్ గారికి ఇచ్చుచులేదు. కాంగ్రెస్ ప్రచారకుల అంతర్రాష్ట్రీయ పనులను గూర్చి కమిటీవారు పురు యొచ్చుచున్నానని తెలియుచున్నది. కాంగ్రెస్ ప్రచారకులు తమకు వసించు రాష్ట్రములందు గాక ఇతర రాష్ట్రములందును పనిచేయవలెనని ఈ తీర్మానము యొక్క యుద్దేశ్యము. దీనికోసమ ఒక సంఘమును నెలకొల్పవలయునని సూచించబడెను. నేటి కమిటీసభకుందు ఇంకను మరొకన్ని తీర్మానములు చర్చించబడును. ఇద్దరు వ్యాపకమును విస్తారముగ ప్రచారము సల్పుటకు ఒక సంఘము నేర్పనకు వలయు ననియు, ది వారన్ వారు తిలకు స్వరాజ్యనిధి కీయకల సిన సామ్యును కొట్టి చేయవలెననియు తంజేశములో ఇద్దరు వ్యాపకమును చేయుటకు రెండు లక్షల రూపాయల ఋణము గావలయు ననియు ఒక సభ్యుడు హెచ్చరించెను. నేడు చర్చింపబోవు తీర్మానములన్నియు వంగి యులచేతనే ఉపసాదించబడును.

ఆంగ్లవస్తువుల బహిష్కారము

నూరూపి కర్పించు కమిటీవారు ఆంగ్లీకరించలేదు. మరికొందరు బ్రిటిషు వ్యాపకులకు, వర్తక ఆర్థిక సంబంధముల నుసూత త్యజించవలెనని మరొకన్ని జూచనలను గావించిరిగాని అయ్యది క్రియాశూన్యమును దాల్చుటలని వచ్చుజెప్పటచే వారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి తెలియుచున్నది.

లోపాయకారిగ దొరికినపంపిణి ఏనుగు, గరరాత్రి కాంగ్రెసు కర్పించు కమిటీలో జరిగిన సమావేశమున తంగియ సభ్యుడొకడు పూర్వముగ కాననధి కార్తరమును నెవ్రెంబరు 1 తేదీ నుండి ప్రారంభించవలెనని తీర్మానము నుపసాదించిరి. 9 గురు ఆననుకూలముగను 8 గురు అనుకూలముగ నుండుటచే తీర్మాన మోడిపోయెను. అహ్మదాబాదు సభ్యుడొకడు తీర్మానమును పూర్తిగ ఆమోదించెను. నేడు మరల ఈ తీర్మానము ఆర్ ఇండియా కాంగ్రెస్ కమిటీలో ప్రవేశ పెట్టబడెనను.

కేంద్రభిలాషకు కమిటీ సమావేశము

అత్యున్నతము, జూలై 7:- కేంద్రభిలాషకు కమిటీవారు నేటి యుదయము సమావేశమైరి. పత్రికా ప్రచారకులను సభకు రాని యలేదు. ఈవర్గా ప్రము తెలిసిన సంగతి ఏమన ఇంగ్లాండుకు భిలాషకు రాయబారము సంపదలెను గూరవను కూడదనిరి. చాలవరకు నేటి యుదయపుచర్చ అంతయు ఆంగ్లనిర్వాణము (కాన్ఫిట్యూషన్) భిలాషకు కమిటీ కార్యనిర్వాహకమును గూర్చి జరిగినది. మార్చి గెయనాతీగారు కార్యదర్శిగ ఎన్నుకొనబడిన విషయమును కమిటీవారు స్థిరపరిచిరి. మవుర్స్ అబ్దుల్ మజిదుగారు వైస్రెసిడెంటుగ ఎన్నుకొనబడిరి. కమిటీ చరల శేకు సమావేశమగును.

హెచ్. యస్. యల్. పోలక్ గారు

కెనియా భారతీయులను గురించి సంభాషించుట

సియో, జూలై 7:- లండను నగరమునది భారతీయుల సంఘగారకార్యకర్త యగు హెచ్. యస్. యల్. పోలక్ గారు నిన్నటినము రాజప్రతినిధితో సంభాషించెను. నేడు భారతీయ సంగమునకు బయలుదేరుటకు పూర్వము, కెనియా భారతీయులను క్విట్ ఇండియాని గురించి ఆతడు ఆసానియేజిడ్ ప్రెసుపత్రికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించెను (అ) కన్నత ప్రదేశములందు భారతీయుల కొనగబడిన భూముల ను తిగి తీసికొనుటకునక్కర కధికారము దే రాదనియు (అ) జీవిత అభ్యాసములలో భేదముండుటచేతనే భారతీయులకు ప్రత్యేక గూడెముల నియ్యరాదనియు ఆతడు చెప్పెను. కొందరు స్వయముడ ప్రత్యేకముగ నిగనించు చుండిరి గాని దీనినిగూర్చి కానించుట అధర్వము. విరోధియనుల పద్ధతుల నరలం దించి జీవించెను భారతీయులు గూడ ఈ కాశన ఫలితముగ ప్రత్యేక గూడెములకు వెళ్లవలసియున్ను (ఇ) భారతీయులలో కాలగనంతున్న విరోధియనులకే కాననభూమి గెట్టవ స్థలముల నిచ్చివేసి (ఈ) క్రొత్త వలస పోవు భారతీయుల నచ్చటికి రానియ్యనియెడల, భారతీయులకు అంగ్ల పాఠశాలలు నందు ఇవ్వలతోచుట సమాన హక్కు యైదు ఉండును? ఆంగ్లేయ వాగ్ధామున కిదియొక పరీక్షా సమయము. స్వతంత్రులముతో భారతీయుల కష్టములన్ని ఆంతరించునని కొందరు దృఢాభిప్రాయులై యున్నారు. జపాను శక్తియు స్వార్థకృత్యమునకు భవించు ఇతరదేశములతో తులనాగుచున్నది. ఇతరదేశము లందు నిగనించు మన్న జపానుదేశీయుల హక్కులను సురక్షించుటకు జపాను ప్రభుత్వమునాతికే అతిదృఢభముగ నున్నది.

“కెనియా భారతీయుల కష్టదరను గురించి భారతదేశమునది భారతీయులు శీఘ్రముగ హాజరయింతున్నానని వార్తా పత్రికలందు, ఉపన్యాసములందు, అనవరతము ప్రకటించుచుండవలెను. భారతదేశ మలక్ష్యము చేయుచున్నదని ఇతరులు భావించరాదు. గొప్పభారతీయులందరు చేరి దీనిని గురించి రాజప్రతినిధితో సంభాషింపవలెను. కొందె మానములలో ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునా తి సమస్యను అట్లెట్లో పరిష్కరింపవలెను. భారతీయులు తమ దృష్టమును కృప భావులై ప్రకటించియెడల, ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునా పరిహాసము పడవచ్చును.

13 వ మైసూరు ఆర్థిక సభ.

మైసూరు, జూలై 6:- 13 వ మైసూరు ఆర్థిక సభ నేడు సమావేశమయ్యెను. కాభాధికారులంతయును, మైసూరు విశ్వవిద్యాలయపు లైసు. ఛాన్సలరు సభ కలుదెంచిరి. దివాను ఎ. ఆర్. డెన్సీ గారు సభాధ్యక్షురీ వహించిరి. నేటియ పరిశ్రమాభివృద్ధికి నిమిత్తమై డెంగుగూరు మైసూరు నగరములలో విశేషముగ తోడ్పడుచున్నదని దివానుగారు చెప్పిరి. 1918 వ సంవత్సరములో డెంగుగూరులో 80 మంది మైసూరులో 32 మంది తమ కార్యాలయములకు విడుదలయైరి తెప్పించుకొనిరి. 1920-21 వ సంవత్సరములో నీసంఖ్య వరుసగ 116-52 కు హెచ్చెను. వైచేటుగ ననేక పరిశ్రమలు స్థాపింపబడినది. (శిక్యన్తరాశీంద్రయంత్రములగురించి నాకుముందున్న దివానుగారు ప్రసంగించి యుండిరి. హెబ్బులులో నొక ఉన్న కార్యాలయము నిర్మింపబడినది. తుంహారు నగరమునది లిసున్నపు పనులు ప్రజలపరము చేయబడును. మైసూరు మెయంట్టుకంపెనీ రిజిస్టరు చేయబడెను. ప్రకృత ఆర్థికదృష్టిని గురించి కొంత చెప్పి, సభాధ్యక్షుడు తన ప్రారంభోపన్యాసమును ముగించెను. నిమ్మలూరుల విద్యా సాంఘిక అధికారికి టాటు పడుటకు ప్రభుత్వమునా రొక ప్రత్యేక కాఫను నియమించవలెనని యన్. వెంకటేశయ్యగారు రొక తీర్మానము నుపసాదించిరి. దీనిమీద కడుతీర్ణమగు చర్చ జరిగెను.

మాపిలా విప్లవకారులు

ఎర్నాడు, మలకనాడు పొన్నాని తాలూకాలయందు మాపిలా విప్లవకారులు అధికముగ నున్నారు. వీరివై శేను జరుపుట అనవర మగును. అందుకొరకు మలబారుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారికి ఒక సినియరు మాజిస్ట్రేటును సహాయముగ నిచ్చుట అనవరమని ప్రభుత్వమునా తలచుచున్నాడు. కావున జిల్లా మాజిస్ట్రేటుగారికి తగు సహాయము చేయుటకు మార్కు గిల్లన వి. సి. యన్. గారు అడివనలు జిల్లామాజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి. వీరి అధికారములు, హక్కులు మున్నగు వివరములను జిల్లామాజిస్ట్రేటుగారు నిర్ణయించెదరు.

7-6-12

వాతావరణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం జూన్ 8-వ గురువారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	జూన్ 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	జూన్ 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	జూన్ 24 గంటలలో వర్షము	వీలైన 1-వ తేదీనుండి వర్షము	వీలైన 1 తేదీ నుండి వాతావరణ స్థితి
విజ్ఞానపూర్వం	8.16	72.2	1.85	6.48	...
హైద్రాబాద్	81.2	72.1	3.70	6.34	0.57
సిద్ధిపేట	...	...	...	...	...
దేవరకల్	85.5	78.6	0.15	5.42	0.15
పాగారు	90.6	82.7	0.01	11.82	9.88
గోపాలపురి	51.5	82.4	...	2.53	1.64
కొర్రాపల్లి	92.2	77.8	0.07	2.08	1.17
వికాసపట్నము	99.8	86.4	...	0.68	0.42
కాకినాడ	103.7	85.2	...	0.60	0.01
మచిలీపట్నము	101.8	83.0	...	0.34	0.69
గుంటూరు	104.4	84.1	...	0.31	0.89
నెల్లూరు	101.7	85.1	...	0.97	0.78
మచిలీపట్నము	103.8	81.4	...	1.23	0.75
కడప	98.1	80.5	...	0.23	0.04
నాగపట్నము	100.5	80.4	...	1.24	0.98
పాంబూరు	92.8	8.3	...	0	0.06
ప్రొక్కపాటి	94.9	78.4	...	0	...
కొర్రాపల్లి	87.2	77.4	0.14	4.07	1.09
తిరువల్లూరు	83.7	76.9	0.33	2.28	1.88
కొచ్చి	84.8	75.5	0.53	4.29	2.78
కాకినాడ	86.2	76.5	...	3.98	4.13
మంగళూరు	85.2	75.4	0.0	6.40	1.86
మైకాపా	74.2	84.0	0.0	3.09	1.81
కాకాపా	88.7	80.6	0.02	3.85	4.93
కర్నూలు	90.1	82.2	...	3.73	...
కాంతాల	51.9	82.3	...	3.94	1.81
వైకాపా	101.4	79.1	...	0.15	0.96
రైచూరు	97.8	...	...	0.78	0.15
అనంతపురము	98.3	77.2	...	1.23	0.23
బళ్లారి	99.1	76.2	...	0.09	0.59
కర్నూలు	98.9	78.6	...	0.09	0.42
కడప	101.6	82.8	...	0.95	0.19
కాపాపా	85.1	65.6	...	0.15	0.76
కెంగురూరు	88.5	67.1	...	0.94	0.37
కొడైకనూరు	86.0	78.4	...	0.70	0.65
ఉదకమండలము	6.57	49.4	...	0.83	2.21
కొయంబూరు	92.3	72.1	...	0	0.42
యెలూరు	99.0	79.2	0.19	3.15	2.43
నెలము	95.7	74.9	...	3.11	2.02
తిరుమనాపల్లి	101.1	80.5	...	0.24	0.27
కర్నూలు	100.8	78.9	...	0.36	0.07
మచిలీ	101.2	78.0	...	0	0.54
తిరువల్లూరు	...	...	...	0	0.29

దక్కను నందు మబ్బులు తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశములం బొకమాదిరిగ నున్నవి. వైశాఖ, బొంబాయి, పూర్వప్రాంతములందు అధికత సాధారణముగ నున్నది. నెల్లూరు, పశ్చిమ తీరములం దధికముగ నున్నది. మిగిలిన ప్రదేశములందు తక్కువ. దక్కను, కర్నూరిప్రాంతములందు వేడిమియుండు మార్పులు లేవు. మిగిలిన ప్రదేశములందు హెచ్చున. విశేషము మార్పులేవు.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

హార్మిక పాఠశాల సాంఘిక సమావేశము వైశాఖలో 8 వ తేదీన జరుగునని. కాని ఆరవ తేదీకి అప్పుడే ముగిసిన సాయంకాలము 8 గంటలకు జరుగును. సి. పి. రామస్వామియ్యునిగా రధ్యులు.

Matrimonial.

Wanted a beautiful and accomplished vysya girl to marry a young vysya Sch ol Final Student "Arissetla Gotra" - Vizag Dt. Apply Match c/o Andhra Patrika Madras.

భార్యసంతుజారి గెజెటు

మంగళవారము-జూన్ 8 వ తేదీ

కలిత దివ్యాత్ములు
 రామస్వామి అప్పారావు కలెక్టరు హెచ్. యస్. పిల్ల గారు అకాశపురము అప్పారావు కలెక్టరు నివాసమునందు.
 హెచ్. యస్. ప్రేమ, కామ్రామి. దేవులపాదపాత్ర గారు గర్భవతిగారి వారసుని పేదకొంగులగు నివాసమునందు.

పాత్రులు
 కడపజిల్లా పోలీసు నూపరింపెండెము యల్. యల్. పాండ్యగారు ఏజెన్సీవిజయ పోలీసు నూపరింపెండెముగ నివాసమునందు.

నెల్లూరుజిల్లా పోలీసు నూపరింపెండెము యల్. యల్. హెచ్. లూయిసుగారు కడపకు మార్చబడిరి.
 నెల్లూరుజిల్లా పోలీసు నూపరింపెండెము దేవుల. పాపర గారు నెల్లూరుజిల్లాకు మార్చబడిరి.

కర్నూలు జిల్లా
 జిల్లాకోర్టు మునిసిఫల్ కె. యస్. రామస్వామి కౌన్సిల్ గారు కర్నూలు జిల్లాకోర్టు కలెక్టరు పని జూన్ 12 వ తేదీనుండి మారుచుండెదరు.

జిల్లాకోర్టు మునిసిఫల్ సి. వి. సంపత్ అయ్యగారు జూన్ 8 వ తేదీ నుండి కర్నూలు జిల్లాకోర్టు కలెక్టరు పని మారుచుండెదరు.
 కలెక్టరు టి. కృష్ణస్వామిశాయుడుగారు కడప జిల్లాకోర్టుకు మార్చబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ
జిల్లాకోర్టు
 బి. కంకరరావుగారు కర్నూలుజిల్లా కోర్టు సభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారిచే నివాసమునందు.

కె. వెంకటేశ్వరయ్య, కుమ్మరి గోవిందరెడ్డి, పి. కారి రెడ్డి, యల్. నరసింహారావు, జనాబు లక్ష్మణరావు, యాదాద్రి, బి. కిరణ్ రెడ్డి (నంద్యాల తాలూకాలోని ప్రతినిధులు) కర్నూలు జిల్లాకోర్టు సభ్యులుగ ఎన్నికయిరి.
 పాపరా గోవిందరెడ్డిగారు నెల్లూరుజిల్లాకోర్టు వైసు (వెసిడెంటు)గ ఎన్నికయిరి.

దండయా వెంకటరమణారావు, నడుమడి సీతరామ అయ్యగారు, కొకా వెంకటసుబ్బారావు నాయుడుగారు (కాకాపురం తాలూకాలోని ప్రతినిధులు) గోదావరి జిల్లాకోర్టు సభ్యులుగ ఎన్నికయిరి.

తాలూకాలోని
 మాడ నువ్వారెడ్డిగారు తాయూరతితాలూకా కోర్టు సభ్యులుగ ఎన్నికయిరి.

బి. వెంకట నువ్వారెడ్డిగారు తాయూరతి తాలూకా కోర్టు వైసు (వెసిడెంటు)గ ఎన్నికయిరి.
 కొండా రామరావుగారు మదనపల్లి తాలూకా కోర్టు సభ్యులుగ ఎన్నికయిరి.

జిల్లా మహమ్మదు షేరిపు సాహెబు బహదరుగారు గూడూరు తాలూకా కోర్టు వైసు (వెసిడెంటు)గ ఎన్నికయిరి.
 జిల్లాలోని రామరావుగారు బెల్లూరి తాలూకాలోని వైసు (వెసిడెంటు)గ ఎన్నికయిరి.

పి. కంకరరావుగారు కర్నూలు తాలూకాలోని వైసు (వెసిడెంటు)గ ఎన్నికయిరి.
 మునిసిపాలిటీలు
 మిస్ పోర్తాగారు బిజయనగరము మునిసిపల కార్నిలుసభ్యులుగ ప్రభుత్వమువారు పేర్కొనిరి.

కలిమిరెడ్డి అప్పారావుగారు కిరణా వెంకటరామరావు గారు రామహేంద్రవరము మునిసిపల సభ్యులుగ ఎన్నికయిరి.
యూనియన్ లో
 శ్రీరాం సుబ్బారావుగారు సిద్దిపట్ల యూనియన్ కోర్టు సభ్యులుగ ఎన్నికయిరి.

దస్త్రాం రామరావు పంతులుగారు నరసాపట్నము యూనియన్ కోర్టు అధ్యక్షులుగ ఎన్నికయిరి.
 కాపలడి వెంకట కృష్ణస్వామియ్యగారు ఇచ్చా పూరు యూనియన్ కోర్టు అధ్యక్షులుగ ఎన్నికయిరి.

కె. అప్పారావుశాయుడుగారు గోపాలపురం యూనియన్ కోర్టు అధ్యక్షులుగ ఎన్నికయిరి.
 తిల్లి బలరామయ్యశాయుడుగారు తాడక యూనియన్ కోర్టు అధ్యక్షులుగ ఎన్నికయిరి.

రెడ్డి సుబ్బారావు, మంగు వాసుదేవరావు, సంతకర్లు, కుమారుడు రామస్వామి మదకపర (వెనకొండ తాలూకా) యూనియన్ కోర్టు సభ్యులుగ నివాసమునందు.

జిల్లాకోర్టు మునిసిఫల్
 బిల్లాపూరి వరరామల పంతులుగారు బందరునుండి కాకినాడకు మార్చబడిరి.

పంబూరి గోపాలకృష్ణారావు గారు కామహేంద్ర వరము నుండి కర్నూలుకు తరలించబడి మార్చబడిరి.
 యల్. నువ్వారావుగారు శ్రీ వైకుంఠముండి కామహేంద్రవరము నుండి కర్నూలుకు మార్చబడిరి.

చెన్నపురియుండు వైకాపా కోర్టు ప్రాక్టీసు చేయుచున్న కె. యల్. కుమారస్వామి అయ్యగారు బందరు నుండి కర్నూలుకు మార్చబడిరి.
 దుకినేటి చిదంబరావు పంతులుగారు గుడివాడనుండి రాజ్ కోటకు మార్చబడిరి.

నరసింహ వెంకటేశ్వరయ్యగారు అమలాపురము నుండి గుడివాడకు మార్చబడిరి.

వైద్యశాఖ
 కలరాపాల్సెయందు పనిచేయుటకు గాని యా క్రింద పేర్కొనబడిన పెంపర వివిధజిల్లాలకు పంపిణీ చేయబడిన వైద్యుల పట్టిక హైదరాబాద్ కు గాక క్రింద పనిచేయుటకు నివాసమునందు.

యం. వి. పెరుమాళ్లు, కె. యం. కాల్యాణి, కె. సి. కట్టిపట్టరావు, కె. కృష్ణస్వామి, యల్. యస్. రామ చంద్రా, టి. సి. బాబ్, యం. గోవిందరెడ్డి, డి. గోపాలకృష్ణ ప్రభుగారు.
 ఎ. వి. కామ్రామి, యల్. స్వామిశాయుడుగారు చెన్నపురి జెవరలు హాస్పిటలునందు పనిచేయుటకు నివాసమునందు.

ఇతర ప్రకటనలు
 అసిస్టెంట్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుల కేసులు మద్రాసు గారు కర్నూలు జిల్లానుండి కె. నాబు సబ్ విజెక్ అధికారిగ నివాసమునందు.

ఇకలూరు జిల్లా కోర్టు కలెక్టరు రాజ్ కుమార్ వెంకటేశ్వర సుకుం అకాంపెంటు సి. వి. శ్రీరామారావుగారు ఇకలూరు అధ్యక్షులుగ నివాసమునందు.

గుంటూరుజిల్లా సంఘము
 గుంటూరు జిల్లా కార్యనిర్వాహక సంఘసభ గుంటూరు స్వరాజ్యాలయములో 1-1-22 తేదీన సమావేశమయినది. అధ్యక్షులు శ్రీయుత రమణరావు వైసు వెంకటసుబ్బారావు, సభ్యులు శ్రీయుత కరణ రామస్వామి చౌదరిగారు, వాసిరెడ్డి - వెల్లూరుగారు, బెల్లూరు - రామరావుగారు, భారా గోపాలకృష్ణగారు, మద్ది - వెంకటరంగయ్యగారును ఆసభకు దూరమయిరి. ఈసభలోని ప్రతినిధులు శ్రీరామారావుగారు జిల్లా కార్యనిర్వాహక ప్రతినిధి సభ్యులుగా ఎన్నికయిన బడినవారిలో జిల్లా కార్యనిర్వాహక సంఘము సెక్రటరీయలుగ నున్న, శ్రీయుత మద్ది - వెంకటరంగయ్యగారును, కామ్రామి తిరుమలరావుగారును జిల్లా సంఘ లెక్కలను పూర్తిగా తేల్చుటకు నియమింపబడుటయు, శ్రీయుత గోపాల సాయుజ్ గారిని, బెల్లూరు బాసకరామయ్య గారిని, వారి కుటుంబ పోషకార్థము వారుభయము ప్రభుత్వమువారిచే నిర్బంధింపబడిన తేదీనుండి, బెల్లూరు నెలకు ౧౫ రూపాయలు వేతన మిచ్చుటగననున్నది, తీర్మానములు జరిగెను.

గుల్లపల్లి రామకృష్ణయ్య
 కా క థి.

ప్రకటన.

"జన్మ వాడగ్రామములో వేంచేసియుండు శ్రీమల్లికార్జున స్వామి, కామాక్షి తాయగార్ల దేవాలయమునకు సంబంధించిన నెల్లూరుజిల్లా రామారావు తాలూకా పాదలపూరు ఖండకమెక్క పొరంబోరు భూములలో అధికము (మైకా) గలను వెట్టి పురి చేసి అధికమును క్రింది తీసికొనిపోవు నాకున్న...న్న 1882 ను 1886 ఫసలీలకు ఆయును సంవత్సరములకు వై దేవస్వామి ప్రాప్తి నెల్లూరుజిల్లా తిన్నరాజువారి విధిగా యా క్రింద ప్రామాణిక చేసినవారి ఇంటికవ్వ తే 17-6-1922 దిన ఉదయం 8 గంటలకు బహిరంగమైన యేమములో కాలకు యిచ్చెదరు. వేదస్వామియ్యగారు హెచ్చుతక్కు ఇచ్చి బాప్టిజంకరమైన పద్ధతులకు యెవరు ఒప్పుకొనెదరో వారికి కక్షలు ఇయ్యబడును. రేబాల సుబ్బారాయుడు, బి. ఏ. బి. ఎల్. ప్రొఫె.

ధూళిపూడి పాఠశాల

తిరిక్కిరి బాపయ్య

ఆహ్వానసంఘమువారి శోక : జ్యోతి

ಜಂಪಾಳ ಸಾಂಬಯ್ಯವಾಲು.

నెలూరుజిల్లా సంఖ్యపాఠశాల రయితుల నీటికమము.

உதிர்த்து

.....

సరస్వతీనాథం ! దరలు మిక్కిలి సరసము. మాతాజులీ !
మా దుకాణములో చూచి పిమ్మట తక్కిన జాగాలలో చూడండి.
బెనాంస్, కాశీ సరిగ్ చీరలు రూ 30 మొదలు రూ 1000 వరకు పలుదినుసులలో దొరకును.
బెంగళూరు, కంచి, కొర్నాడు, కరాచి చీరలున్న సేలము, మధుర ఈ స్థలములనుండి లొంగ
వస్త్రములున్న, 10 x 6, 8 x 8, 7 x 7, మూరలలో ధోవతులును తక్కువ ధరలకు దొరకును.
బొంబాయి స్వదేశి స్టార్సు, 40, 11, 42 రత్నను బజారు, మదరాసు.

భారతదేశమునందు గల నరభుములన్నియు తమతమ సు

45 పేరావారి కట్టవీధి } ఇట్లు విభేయము.
 చాళివేడు, పన్నుపురి. } జి. సూర్యనారాయణం.

ది 1-4-1922 మొదలు 31-5-22 వరకు జమాఖర్చు

జామ

(1) తిలకు స్వరాశ్వత్థి చండాలు 20-7-23 గాంధీ దిం చందా సహా	}	450-6-1
(2) 1922 వర్షశ్వత్థం చండాలు		48-8-0
(3) 1921 ,,		1 0-0
(4) స్వదేశీ కాశి నంది		100-0-0
(5) అదే కాలాదు		4-12-9

మొత్తం జనం 604-10-20

မှန်ကန်

(1) ఏపిక్ నాటకము యింటి ఉద్దేశ	2-0-0
(2) మే నెల అద్దెబాపతు	1-8-0
(3) ప్రయాణపు ఖర్చులు	2-2-9
(4) తపాలా	1-1-3
(5) నిల్వ	517-9 10

మొత్తం ఖర్చు 604-10-10

(సం) కూచిమంచి గవ్వరాజు,

తాళాకా కార్యదర్శి.

వలూరు విషను హెస్కూలు

యాయనాగ్రులు యాపురమందు స్థాపించి కేటికి పువూరు అనవది ఏడువత్సరము లయ్యింది. ప్రోద్దు గుండు తటిభాను దేవిభముగ అర్చయించునో అగ్నిభమున యావన్ముగము చేసంగి నెలత్రలకై పాఠశాల ముగించినవెంటనే నాగ్రులు గౌరవార్థ మించె. ఈ అంతముందుట కూపింపవలసిన కారణములు మూడున్నవి. వారు చెప్పెడి కారణము త్రోక్షురి.

ఉన్నామిది మాదుదేశములు: —

1. సహాయనిరాకరణోద్యమమునుకు బాష్పియము.
2. జాతీయవిద్యను గరవుటచందు విద్యార్థులు చూపుచు.

3. ఈ పురుషుండు జాతీయకళాకాల స్థాపించుటచేతను, మిషనువారు యీ ప్రాంత సాహిత్యాలకు వారు శాంతిచెప్పిన కారణము లని మన మనుకొనవచ్చును.

ఈవత్సరమే ఆచారములు తగ్గిన నింతటితో విరమించ
వలెనా? కాదు. శ్రీకారణములను బట్టి యింక బాల్యశకును
యాపాఠశాలయందు విద్య నధ్యసించుటకు జేరని మనోధైర్య
ముచేకొని, బాలరు రానికారణముచే పాఠశాలజనుటయొక్క
ఉపాధ్యాయులకు వేలినములు ఇచ్చుటయొక్క 'ధనమూల విదం
జన' అను న్యాయమునుబట్టి, ప్రస్తుతము వారిః దబ్బులేనికార
ణముచే విరమించిరని యాపురవాదు లూహించుచున్నారు.

ఇట్టి యీ విమంచిన పాశ్చాత్యవిద్యను మరల నెలకొల్పటమగునాను కొందరు ప్రముఖులు బయలుదేరి దేబ్బులనూలు కేయియన్నాడు. కాని వీరికి ఉత్సాహభంగము కలుగునట్లును పురపాలక యధిపతి యధిష్ఠియు గునట్లును మొక్కరిణుకగ్రామములో జరిగిన జిల్లాబోర్డు మీటింగునందలి సభ్యులు గ్రాంటు యిచ్చుటకు సుచతుర్భుజదనీయు మేము ఇయ్యబాల మనినాను నడివినట్లు అంగ్రప్రతికియే చెప్పవచ్చును. ఇకను ఈ ధనమును సోగుచేయు పుణ్యమూర్తులకొక యధిపతి యొప్పదట. అదేదైన గవర్నమెంటువారు యేమియో గ్రాంటు యిత్తురిని గనాపక కోర్టును పడవెక్కుమను, ఉద్యోగీయుల తగ్గియిచ్చు, దేబ్బులకే ఋణగ్రస్తుల మైతిమని చెప్పిచ్చు గవర్నమెంటు చందా వీరికి గ్రాంటిచ్చుట!

కనుక, పాపాత్మకవివర్తన జేలకొల్ప నేచివ
నువనీయుగా ! మీరు పాపబీజ భవమును, కట్టిక లక్ష
పాపముల భవములనుతో పోషింపటి అవిచ్ఛిన్నముగా
జరుగబోవు జాతీయం శాశ్వతం సమర్పించి అది అభివృద్ధిపొందు
కల్పము, బాలురశుభ్రము నేర నేరకట్టును, జాతీయదృష్టి
కొలుగంపరు ప్రాంతుకట్టును మీరు సహాయభూతులరయి
భవమును జాతీయకళాశాలకు సమర్పింపవలెను గాను మిమ్ము
కోరుచున్నాను.

వలూరు } హేలాపురవాసి.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

కలరా ఔషధములు

మా కలరామందులు అనేక మ్యూనిసిపాలిటీవారిచే పొగడబడియున్నవి.

ఈ రాజధానిలో ఈ కలరావ్యాధికై యుపయోగింపబడు మందులలో నెల్ల మాకల రామందులు శ్రేష్ఠమైనవని ఖ్యాతమహించెను.

మామందులు కలహోట కలరా లేదనియే నమ్మగవచ్చును. మేము అనేక వేలజనలకు ఇచ్చిచూచి దీనిమహిమను తెలిసికొని యున్నామనట అతిశయోక్తిగా నెంచకూడదు. పసిబిడ్డలు మొదలు వృద్ధులఁజను అందఱకును, గర్భిణి స్త్రీలకు గూడ వీనినిపయోగింపవచ్చును. ఇతరమందులవలె వివిధ మాత్రమును బంధించుట మొదలగు దుర్గుణములకు వోటివ్వవు.

కర్పూరాద్యరిష్టము 6 బౌన్సుల సీసా ర్పు 0-12-0 } కలసి ఒకస్కెర్బు ర్పు 1-2-0
విషూచి సంచీవని మాత్రము 12 0-6-0 }
తంతివిలాసము, పండిట్, మద్రాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము. 41, అచారప్పకా వీధి మద్రాసు.

చాటుపద్యమణిమంజరి

ద్వితీయభాగము.

ఆశేషమందే యఖండపరిశ్రమ చేసి యా ద్రవ్యే చన్నిభాగముల నుండి యీ రత్నములవంటి చాటుభాగములను సంపాదించి వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు దీనిని వెలయించినారు. ప్రభుభాగమున లేని యాభ్యుదయములు కలిగి యిది యుత్పత్తిగా నున్నది.

వెల 1-6-0. స్టేషన్ పేజరు ప్రతి 1-10-0.

మూస్తా క్లముచ్చట.

(142)

హృదయమును చిన్న పద్యప్రబంధము ప్రభాకర శాస్త్రిగారు రచించినది పద్యము లమృతగుళికలవంటివి. కథ యానాటి యాంధ్రదేశపుది. సీతతో నిండినది. వెల 0-6-0.

వాక్ నెల ముగియులోగా, అద్దం పంపువారికి పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించి పంపుకొను.

అ. దెను:—మణిమంజరి మేనేరు, తిరునల్లిక్కేణి, మద్రాసు.

చదివినచూడండి! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతానాశ్రమము!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధపద్యముల నేల కొనలేదు?

1. లోకామయవార కర్పూరిమాత్రముచే గుణములు నామన వాడదొక వచ్చు కోగులకు అతిశృష్టికరముగ నున్నది. కె. కె. విశ్వానాథ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 కాశ్మీరబజారుపేదీ రంగూను, బర్రా.

లోకామయవార కర్పూరిమాత్రము జనులకు గలుగు సకలవిధ కోగములను పూర్తిగా నాశనచేయును. 250-300 మాత్రముగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూపు 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు ఔషధము.

మొదడు దుర్బలము, వరపు, తలవేడిమి, పులబద్ధకము, అకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలరోగము, స్వప్నస్థలనము, శీఘ్రస్థలనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి ఆవిరమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చుచు బలమును కలిగించును. ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూపు 1-0-0.

మఖ్యకచనింపు:—మా కాతాచార్యుల పౌత్రార్థమై వాసుకోరుటచే మద్రాసు, నెం. 381 తంబుశెట్టివీధిలో మా ప్రాచీని

శివలియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహా వెనుక కోరెదము. వి. పి. ఆర్. లు మద్రాసు ప్రాచీనినండి పంపబడవు.

(301-594) చాత్యపు నెం. 381-వల కండ్లితులు శ్రీశీతారామవ వైద్యశాల మొసూగు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ షర్మసి (లిమిటెడ్)

19, హారిన్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

ఉత్కృష్టమైన ఆయుర్వేద ఔషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల

డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీవతి, బి. ఏ. ఎమ్. బి. & సి. ఎమ్.
గారి చేస్థాపించబడినది.

ఒక అణ్ణాంపును పంపినవారికి మా క్రొత్త క్యాటలాగు పంపబడును.

ఆంగ్ల, తెలుగు, అరవభాషలలో క్యాటలాగులు గలవు. (3166)

మోహినీతైలము — వెండుకలను వెంచి నిగనిగ లాడించును

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది—కతు లములు నూనెగల సీసా 1-కి అణాలు 12 మాత్రమే నెం. 6, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు. ఆమృతాంజనం డిపో, నెం. 109, ఫేరిరోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి.

అవ్వదాబాదుసభలు

36-వ దేశీయమహాజనసభలోని దేశనాయకుల యొక్క ముఖ్యోపన్యాసములును, అహమ్మదా శాదు పురచరిత్రమును, మహాజనసభా దేశం బును ఇందుగలవు. 0-4 0

స్వ రాజ్య వాణి (దేశభక్తుల సందేశములు) 0-8-0
ఆల్మప్రభృతుల నిర్బంధము

[989-3541] (మనోహరముగ నాటకము) 0-10-0
ములుగు-వెంకటరమణయ్య సర్కి-లుపేట, బందరు.

భయపడవద్దు

తేలుకుట్టిన తక్షణమే ఈ ఔషధము వాడిన విషమును తీసివేయును. బుడ్డి 1-కి వెల 0-8-0. 1 బుడ్డి మొదలు 3 బుడ్డవరకు పోస్టేజీ 0-8-0 రు 4 8-0 చనియార్చున జీవిన వారికి 1 డబ్బుబుడ్డు పోస్టేజీ లేకుండ పంపబడును. పక్షవాతము, పిచ్చు, కుప్పము తు య ము, మూలము, అతి

మూత్రము, గర్భవ్యాధులు మొదలగువాటి కన్నిటికి నమ్మక మైన ఔషధములు గలవు.

క్యాటలాగును వ్రాసినచో ఇవాముగా పంపెదము. మీకు గల వాధలను వ్రాసి పంచి యాషధమును జూందుడు. (119)

Telegrams- Rajavid Sri Bamanasaji Kaviraj
Rajavid 152, Harriho Road,
Calcutta. CALCUTTA.

మలయచందనము

గనేరియా అను నెకరోగమునకు మౌళికము

శర్యము లేదు పిచికారితో పూ లేదు. ఎఱుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మాడు విధముల నె క రో గ ము ను మాడు పూటలలో మామ్మును స్త్రీల కునును వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజౌషధము. (1251) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక.

మా గ్యంత్ పడవలమీద రంగూనునుంచి. లేకు కలవ తెప్పించుటచే నపుకగా ప్రతీస్తమైన, లేకుమానులు కమ్ములు, దూలములు, రవునకుండు చిల్లరగానున్న వర్తకులకు టోకు ధరలకున్న విక్రయించు చున్నాము. చెన్నపట్టణం కేటకంపై మా కేట్లు తక్కువ, రయలు చాట్టిలు కూడా తక్కువగ నుండును, కావలిన్ని వారు, ఇట్లు వ్రాయవలెను.

ఆ. సుబ్బారాయుడు, కంపేనివారికి

లేకు కలవనర్తకులు, కాకినాడ.

(873) "కాంతామదహరణి"

అను యువాని వైద్యశాస్త్రప్రకారము తయారయిన ఇంగ్లీషుప్రతికి దివ్యమైన లేహ్యము. దీనిని కేవలముచే నిస్సత్తుక, లేపనకైలేకుండుట, స్వప్నమందు స్థలనము, రక్షణ శీఘ్రస్థలనము, కాశుచేయు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయోగ సుఖము నిచ్చును. నీ గృహమందు యేల నిన్ను పడెదవు? దీనిని నేవించి స్వర్గములును పొందును. పథ్యములేదు. తరీక్ష చేసి చూచిన మీకే తెలియును. వెల 1 డబ్బా 4-0-0

ఆంధ్రపత్రికా చదువరులకు రూపు 3-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు:— నేడే తామర, గజచర్మము, తామరలకు ఆమోఘము వెల డబ్బీ 0-3-0

ది రెడ్డి అందు కంపేని, గోపాలపురం,

8883] కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)